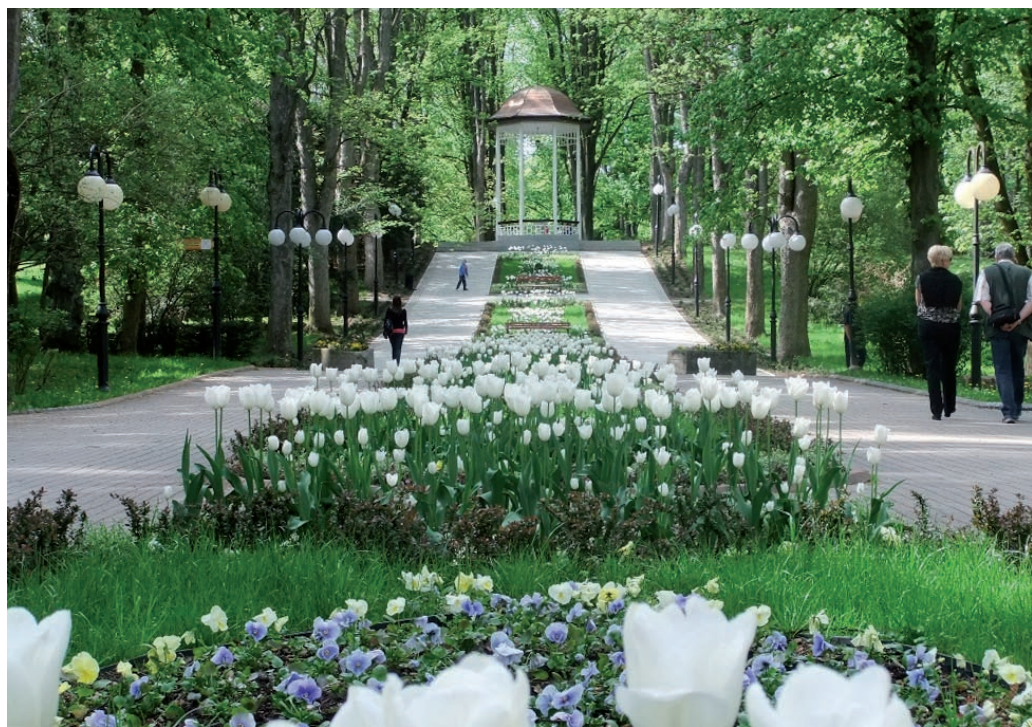

JEDZIEMY DO WÓD W...

Biuletyn informacyjny nr 1/2015
Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP

ISSN 1427-0900

JEDZIEMY DO WÓD W...

Stowarzyszenie
Gmin
Uzdrowiskowych RP

Biuletyn informacyjny nr 1/2015

Rada Naukowa biuletynu informacyjnego „Jedziemy do wód w ...”:

1. **prof. dr hab. Andrzej Rapacz** – Katedra Marketingu i Zarządzania Gospodarką Turystyczną, UE we Wrocławiu,
2. **prof. dr hab. inż. arch. Elżbieta Węclawowicz-Bilska** – Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej,
3. **prof. dr hab. Marek Zdebel** – Katedra Prawa Finansowego Uniwersytetu Śląskiego,
4. **prof. dr hab. Janusz Szopa** – Katedra Rekreacji AWF Katowice,
5. **dr Tadeusz Burzyński** – Wydział Turystyki i Promocji Zdrowia GWSH Katowice, Instytut Turystyki w Krakowie,
6. **dr Diana Dryglas** – Katedra Geologii Ogólnej i Geoturystyki, AGH Kraków,
7. **dr Andrzej Hadzik** – Katedra Turystyki AWF Katowice,
8. **prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wołowicz** – Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

Recenzenci biuletynu informacyjnego „Jedziemy do wód w ...”:

1. **dr hab. n. med. prof. nadzw. Włodzisław Kuliński** – Wydział Nauk o Zdrowiu UJK w Kielcach, Zakład Medycyny Fizykalnej UM w Łodzi,
2. **prof. dr hab. Bogusław Sawicki** – Katedra Turystyki i Rekreacji, UP w Lublinie,
3. **dr hab. inż. Marek Doktor** – Katedra Geologii Ogólnej i Geoturystyki AGH, Kraków,
4. **prof. zw. dr hab. Janusz Soboń** – Akademia Morska w Szczecinie,
5. **prof. nadzw. dr hab. inż. Paweł Żukowski** – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim.

Redakcja biuletynu informacyjnego „Jedziemy do wód w ...”:

1. Redaktor naczelny – **prof. dr hab. Bogusław Sawicki**
2. Redaktor językowy – **mgr Wojciech Fułek**
3. Redaktor tematyczny – **dr Jan Golba**
4. Sekretarz redakcji – **Iwona Drozd**

Biuletyn wydany przez:

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477 74 50, fax 18 477 74 51
ISSN 1427-0900

www.sgurp.pl
e-mail: biuro@sgurp.pl

Fotografie:
Archiwum SGU RP
Archiwa UM Gmin Członkowskich
Fotografia na okładce: Park Zdrojowy w Polanicy Zdroju

Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC
33-300 Nowy Sącz, ul. Lwowska 143
tel./fax 18 547 45 45, tel. 18 441 02 88
e-mail: biuro@novasandec.pl
www.novasandec.pl

Spis treści

Od Redakcji.....5

Z ŻYCIA SGU RP

Obrady Walnego Zebrania Członków SGU RP w Krynicy Zdroju (I.Drozd).....7

XX Kongres Uzdrowisk Europejskich w Sopocie (I.Drozd)..... 13

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Rymanów 15

Solec Zdrój..... 19

PATRONATY SGU RP

I Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Branzowa
„Geologia - Zdrowie – Ekologia” 23

PROMOCJA

Projekt „Uzdrowiska i ośrodki wellness na terenie krajów
Grupy Wyszehradzkiej” (I.Drozd) 25

UZDROWISKA PO LIFTINGU

Kamień Pomorski 29

Piwniczna Zdrój 33

REFERATY

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości składowiska odpadów
komunalnych oraz dróg wewnętrznych. (prof. nadzw. dr hab. Tomasz
Wołowiec, dr Mirosław Cienkowski, dr Dariusz Reško)..... 37

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości paneli fotowoltaicznych.
(prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wołowiec, dr Dariusz Reško)..... 49

Od Redakcji

Po niezwykle intensywnym w wydarzenia okresie zaledwie kilku miesięcy dociera do Państwa kolejny numer czasopisma naukowego „Jedziemy do wód...”

Niniejszy numer rozpoczynamy od podsumowania minionej kadencji Zarządu SGU RP i Komisji Rewizyjnej, a także nakreślenia dalszego strategicznego planu działania na następne lata.

Dotychczasowa, wieloletnia działalność Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP dowiodła, że działając jako przedstawiciel rodziny uzdrawiskowej, jesteśmy w stanie:

- czuwać nad właściwym procesem legislacyjnym w odniesieniu do uzdrawisk,
- przeciwdziałać próbom spychania problematyki gmin uzdrawiskowych na margines,
- przeciwstawiać się coraz częściej pojawiającym się działaniom, mających na celu deprecjację pozycji i znaczenia gmin uzdrawiskowych,
- realizować wspólne projekty w ramach Stowarzyszenia i wraz z partnerami zagranicznymi,
- korzystać z dostępnych możliwości wsparcia finansowego na rozwój gmin uzdrawiskowych i uzdrawisk.

Podsumowując należy stwierdzić, że Zarząd SGU RP w okresie kadencji 2011-2014 w pełni zrealizował uchwałę programową przyjętą podczas Zwyczajnego Walnego Zebrania w Wieliczce w roku 2011, a nawet wyszedł daleko poza jej zakres.

Najważniejszymi wydarzeniami ostatnich miesięcy dla wszystkich środowisk uzdrawiskowych były: pojawiające się w ostatnim czasie doniesienia i artykuły prasowe inkryminujące uzdrawiska polskie i wiele innych działań mających na celu deprecjację pozycji i znaczenia gmin uzdrawiskowych.

W bieżącym numerze chcielibyśmy również zachęcić Państwa do udziału w XX Kongresie Uzdrawisk Europejskich, który odbędzie się w dniach 19-22 maja w Sopotcie.

Podczas obrad kongresowych poruszone zostaną tematy związane m.in. z nowymi perspektywami rozwoju uzdrawisk europejskich, miejscem i rolą uzdrawisk na wspólnym rynku europejskim oraz jakością, marketingiem produktu turystyczno-uzdrawiskowego. Starannie dobrane referaty i wystąpienia, uznani w kraju i na świecie prelegenci, - to wszystko pozwoli uczestnikom zaczerpnąć najnowszych i najbardziej aktualnych informacji, zapoznać się z najnowszymi kierunkami rozwoju uzdrawisk europejskich.

Na łamach czasopisma zamieszczono interesujące referaty nt. opodatkowania podatkiem od nieruchomości paneli fotowoltaicznych, składowiska odpadów komunalnych oraz dróg wewnętrznych opracowane przez prof. nadzw. dr Tomasza Wołowca, dr Mirosława Cienkowskiego oraz dr Dariusza Reško.

Iwona Drozd
Kierownik Biura SGU RP

Z ŻYCIA SGU RP

Obrady Walnego Zebrania Członków SGU RP w Krynicy Zdroju

W dniach 25-26 lutego 2015 r. Krynica-Zdrój gościła 27 delegatów gmin uzdrowiskowych z całej Polski. Zwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP odbyło się w Hotelu „Krynica”. Celem obrad było podsumowanie działalności Zarządu SGU RP za okres kadencji oraz wybranie nowych władz stowarzyszenia i nakreślenie kierunków działania na kolejne cztery lata.

W okresie kadencji Zarząd SGU RP realizował wyznaczone przez Zwyczajne Walne Zebranie Członków SGU RP zadania programowe, zawarte w Uchwale Nr 5/2011 z dnia 24 lutego 2011 w Wieliczce oraz zadania bieżące wynikającego ze statutu SGU RP. W szczególności dotyczyły one: wprowadzenia zmian legislacyjnych w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin uzdrowiskowych; roz-

powszechniania wiedzy i informacji o turystyce uzdrowiskowej; promocji polskich uzdrowisk w kraju i za granicą; umocnienia pozycji SGU RP na forum krajowym i międzynarodowym.

W okresie sprawozdawczym Zarząd funkcjonował w składzie: Jan Golba – Prezes Zarządu, Wojciech Fułek – V-ce Prezes Zarządu, Leszek Dzierżewicz – V-ce Prezes Zarządu, Janusz Gromek – Członek Zarządu, Zofia Czernow – Członek Zarządu. Na posiedzeniu Zarządu SGU RP w maju 2014 podjęto uchwałę w sprawie zmian osobowych w Zarządzie. Społeczną działalność w Zarządzie SGU RP jako Członek Zarządu rozpoczął Wojciech Farbaniec (Burmistrz Rymanowa). Kolejną uchwałą Zarządu SGU RP Janusz Gromek został powołany na stanowisko V-ce Prezesa Zarządu. Skład Komisji Rewizyjnej: Mirosława Boduch –

Przewodnicząca KR, Grzegorz Niezgodą – Sekretarz KR, Kazimierz Kożuchowski – Członek KR, Ryszard Urban – Członek KR, Bronisław Karpiński – Członek KR.

Wszystkie osoby wybrane w skład Zarządu i Komisji Rewizyjnej działają na rzecz Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP społecznie.

Sprawozdanie z działalności Zarządu za okres kadencji przedstawił zebrany dr Jan Golba – Prezes SGU RP. Priorytetowym zadaniem Zarządu w zakresie **wprowadzenia zmian legislacyjnych w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin uzdrawiskowych, a tworzących bariery w rozwoju gminy** było wprowadzenie zmian w obowiązującej ustawie o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach, obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych z dnia 28 lipca 2005 r. Wraz z zakończeniem kadencji Zarządu SGU RP w roku 2011 zakończył się również proces legislacyjny związany z nowelizacją ustawy uzdrawiskowej z roku 2005. Niestety, w trakcie prac końcowych nie wszystkie postulaty podnoszone przez SGU RP zostały zaakceptowane. Za szczególnie niekorzystną dla gmin zmianę należy uważać wprowadzenie zapisu o ustaleniu w strefie „C” ochrony uzdrawiskowej powierzchni biologicznie czynnej o wielkości 45 % jej obszaru oraz zapisu definiującego pojęcie zakładu przemysłowego. Nie udało się także zwiększyć powierzchni użytkowej obiektów handlowych w strefie „B”.

Jednak dzięki ogromnemu zaangażo-

waniu Zarządu SGU RP w trakcie prac nad nowelizacją ustawy udało się uniknąć wielu niekorzystnych dla środowisk samorządowych gmin uzdrawiskowych zapisów. Jako przykłady należy podać: ograniczenie obowiązku sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego tylko do strefy „A”, zmniejszenie powierzchni terenów zielonych w strefach „A” i „B”, zwiększenie ilości miejsc na parkingach, uproszczenie procedur związanych z operatem uzdrawiskowym itd.

Powszechnie mówiono, że ustawa z dnia 04 marca 2011 r. o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach, obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych wpisuje się na listę sukcesów Stowarzyszenia. Włodarze gmin uzdrawiskowych byli przekonani, że wprowadzone zmiany przyczynią się do rozwoju gmin uzdrawiskowych, lecznictwa uzdrawiskowego i pozwolą na sprawniejsze i efektywniejsze wykorzystanie środków przeznaczanych na leczenie uzdrawiskowe. Niestety po kilku latach funkcjonowania ustawy okazało się, że niekorzystne zapisy ustawy o lecznictwie uzdrawiskowym ...(...) dotyczące w szczególności: definicji zakładu przemysłowego; budowy parkingów i miejsc postojowych; budowy obiektów handlowych; budowy stacji telefonii komórkowej; wyrębu drzew w strefie uzdrawiskowej „C”; budowy zapór piętrzących wodę na rzekach są bardzo niekorzystne dla gmin uzdrawiskowych oraz podmiotów prowadzących działalność usługową i leczniczą w uzdrawiskach.

W 2013 roku Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP wraz z Parlamentarnym Zespołem ds. Uzdrawisk rozpoczęło prace nad opracowaniem projektu zmiany ustawy o lecznictwie uzdrawiskowym, uzdrawiskach, obszarach ochrony uzdrawiskowej oraz o gminach uzdrawiskowych z 2005 r. Na pierwszym spotkaniu Zespołu w dniu 9 października 2013 r. w Warszawie omówiono obecną sytuację uzdrawisk oraz problemy związane z funkcjonowaniem i przyszłością polskich uzdrawisk. W trakcie obrad ustalono, że konieczne jest wprowadzenie zmian w obowiązują-

cej ustawie uzdrowiskowej.

SGU RP przeprowadziło wśród gmin uzdrowiskowych w kraju konsultacje propozycji zmian do „Ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych”. Zarząd SGU RP na bazie wniosków i propozycji przesłanych do Sekretariatu Zespołu ds. Uzdrowisk i Biura Zarządu opracował ostateczny projekt zmian w ustawie uzdrowiskowej. Zaproponowane zmiany w niewielkim stopniu ingerują w treść ustawy uzdrowiskowej, a są niezwykle istotne z punktu widzenia gmin uzdrowiskowych oraz ich mieszkańców. Likwidują one przede wszystkim istniejące absurdy i nadmierną oraz niczym nieuzasadnioną opresyjność istniejących przepisów. Równocześnie w niczym nie wpływają na dyskomfort leczenia uzdrowiskowego i funkcjonowanie uzdrowisk. Złożoność propozycji zmian do projektu zmian w ustawie uzdrowiskowej przedłożonych Parlamentarnemu Zespołowi ds. Uzdrowisk spowodowała, że prace nad nowelizacją ustawy nie postępują tak

szybko jak tego oczekiwał Zarząd SGU RP i wóldarze gmin uzdrowiskowych.

W dalszej części sprawozdania Prezes Jan Golba podkreślił, że zaobserwowane na przestrzeni ostatnich lat konsekwencje wynikające z podpisania niekorzystnej dla miast i gmin uzdrowiskowych ustawy „o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych” z dnia 24 września 2010 . są olbrzymie. Przyjęta zmiana stawki podatku od budynków „zajętych na prowadzenie działalności w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych” za 1 m² powierzchni z kwoty 21,05 zł do 4,27 zł spowodowała obniżenie dochodów gmin uzdrowiskowych o ponad 20 mln zł rocznie. Nowe stawki doprowadziły do znaczącego obniżenia dochodów własnych gmin uzdrowiskowych.

Realizując Uchwałę Walnego Zebrania SGU RP w Wieliczce z 2011 roku Zarząd SGU RP zlecił opracowanie wzoru wniosku do Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie stwierdzenia niezgodności przepisów ustawy „o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych” z Konstytucją

Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowieniami Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego. Wniosek w sprawie do TK w sprawie podatku od nieruchomości został złożony przez gminę Połczyn-Zdrój, Sopot i Kołobrzeg. Po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez Radę Miasta Kołobrzeg Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., że w przypadku gminy Kołobrzeg rozszerzenie zakresu stosowania "preferencyjnej" stawki podatku od nieruchomości, nie spowodowało drastycznego naruszenia samodzielności finansowej gminy, ani też nie doprowadziło do oczywistej dysproporcji między zadaniami jednostki samorządu terytorialnego a jej dochodami. Po przeanalizowaniu uzasadnienia TK do wyroku w powyższej sprawie i ocenie obniżenia dochodów własnych gminy w tym zakresie występującym w ostatnich latach Gmina Połczyn-Zdrój podjęła decyzję w sprawie możliwości ponownienia wniosku w sprawie podatku od nieruchomości. Na zlecenie Zarządu SGU RP został opracowany wniosek uwzględniający uwagi zawarte w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 września 2013 r., sygn. akt K 22/12.

Kolejnym punktem wystąpienia było omówienie spraw związanych z **rozpowszechnianiem wiedzy i informacji o turystyce uzdrowiskowej**. SGU RP od wielu lat prowadzi systematyczną działalność wydawniczą. W roku 2012 redakcja biuletynu „Jedziemy do wód w ...” podjęła decyzję o rozpoczęciu działań zmierzających do wprowadzenia publikacji na listę czasopism naukowych. Dnia 17 grudnia 2013 roku biuletyn „Jedziemy do wód w ...” został zamieszczony w wykazie czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Od 2013 r. autorzy artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowym otrzymują dwa punkty. Wszystkie egzemplarze „Jedziemy do wód w ...” (od roku 2001) są dostępne w formie pdf na stronie internetowej www.sgurp.pl w zakładce Wydawnictwo.

W roku 2011 zakończono prace nad albumem fotograficznym „Uzdrowiska Polskie”. Publikacja o nakładzie 1 000 eg-

zemplarzy została wydana w maju 2011. Album fotograficzny „Uzdrowiska Polskie” jest dostępny na stronie www.sgurp.pl

Oferta polskich uzdrowisk była prezentowana m.in. na spotkaniu attaché ds. zdrowia państw członkowskich w Brukseli, Międzynarodowych Targach Branży Wypoczynkowej w Chinach, Europejskim Forum Turystyki w Krakowie, na targach Spa&Wellness Healthcare Travel Expo w Kijowie, ITB 2014. Duże znaczenie dla promocji uzdrowisk w kraju i za granicą miały projekty promocyjne zrealizowane przez SGU RP przy udziale środków zewnętrznych. Stowarzyszenie kilkakrotnie udzielało wsparcia organizacyjnemu Polskiej Organizacji Turystycznej przy planowaniu i realizacji wizyt studyjnych dla dziennikarzy zagranicznych, touroperatorów, właścicieli biur podróży oraz przedstawicieli biznesu. SGU RP wspólnie z Europejskim Związkiem Uzdrowisk organizuje w Sopocie w dniach **19-22 maja 2015** roku Kongres ESPA. Zainteresowanie kongresem i doskonała dostępność komunikacyjna Sopotu pozwala sądzić, że w spotkaniu weźmie udział ok. 150 gości i uczestników. Formuła kongresu ESPA umożliwia udział w wykładach prowadzonych przez wysokiej klasy specjalistów oraz w zajęciach praktycznych i warsztatach. W programie przyszłorocznego kongresu ESPA zaplanowano wspólne spotkania burmistrzów, wójtów i prezydentów z miast i gmin uzdrowiskowych z Polski i Niemiec, sesję dla studentów polskich i niemieckich, spotkania biznesowe oraz zajęcia praktyczne w Zakładzie Balneologicznym w Sopocie.

Zarząd w minionej kadencji podejmował **działania na rzecz poszerzenia ilości członków SGU RP o gminy mające na swoim terenie uzdrowiska termalne**. Liczba miast i gmin uzdrowiskowych (pretendujących do uzyskania statusu uzdrowiska) stanowiących „rodzinę” członków stowarzyszenia stale wzrasta i w chwili obecnej wynosi 37. W latach 2011-2014 do SGU RP zostały przyjęte gminy: Sękowa, Supraśl, Wieliczka, Jaworze, Łeba, Gmina Miejska Kraków (uzdrowisko Swoszowice)

oraz Gmina Uniejów. W minionym okresie sprawozdawczym z członkostwa w SGU RP zrezygnowały Gmina Rewal, Gmina Jedlina-Zdrój oraz Gmina Kudowa-Zdrój. Zarząd SGU RP udziela licznych porad i opinii miastom i gminom potencjalnie zainteresowanym uzyskaniem status obszaru ochrony uzdrowiskowej, a w przyszłości statusu uzdrowiska.

Zarząd SGU RP na prośbę władarzy gmin uzdrowiskowych wielokrotnie **formułował wnioski i wydawał opinie w przypadku zagrożenia interesów gmin uzdrowiskowych** (Łeba, Ustka, Szczawnica, Solec Zdrój). Od wielu lat SGU RP aktywnie działa w celu **pozyskiwania środków pomocowych, krajowych i zagranicznych na promocję, badania naukowe, szkolenia, tworzenie programów rozwoju gmin uzdrowiskowych i uzdrowisk**. Ogółem w latach **2007-2013** w ramach środków UE, krajowych i prywatnych w uzdrowiska zainwestowano **ponad 5 mld zł** na infrastrukturę uzdrowiskową, turystyczną, kulturalną oraz podwyższenie standardu obiektów uzdrowiskowych i hotelowych.

SGU RP bardzo często występowało w roli **organizacji wspierającej gminy uzdrowiskowe na forum krajowym i międzynarodowym**. Pojawiające się w ostatnim czasie doniesienia i artykuły prasowe inkryminujące uzdrowiska polskie, próba pozbawienia statusu uzdrowiska kilku miejscowości uzdrowiskowych, niechęć do zmiany przepisów ustawy uzdrowiskowej i wiele innych działań mających na celu deprecjację pozycji i znaczenia gmin uzdrowiskowych powinny stać się bodźcem do **wspólnego działania wszystkich gmin uzdrowiskowych**.

Udzielenie absolutorium i wybory władz SGU RP

Niezwykle pracowita kadencja i osiągnięcia Zarządu zostały pozytywnie ocenione przez delegatów z gmin członkowskich SGU RP. Członkowie Walnego Zebrania jednogłośnie przyjęli sprawozdania i udzieliли absolutorium Zarządowi i Komisji Rewizyjnej.

Następnie dokonano wyboru władz Stowarzyszenia na lata 2015-2018. Prezesem

Zarządu SGU RP kolejny raz został dr Jan Golba (burmistrz Muszyny).

Walne Zebranie Członków SGU RP przyjęło również propozycję Zarządu dotyczącą głównych kierunków działalności na lata 2015-2018. Do wyznaczonych, priorytetowych działań Zarządu SGU RP należy:

1. Systematyczne monitorowanie procesów legislacyjnych i podejmowanie działań zabezpieczających interesy gmin uzdrowiskowych w aktach prawnych odnoszących się do problematyki gmin uzdrowiskowych.
2. Podejmowanie działań informacyjnych, wyjaśniających, uświadamiających i prawnych w przypadku naruszenia interesów gmin uzdrowiskowych i uzdrowisk.

3. Stałe zabieganie o wsparcie Rządu i władz regionalnych dla realizacji programu aktywizacji gmin uzdrowiskowych.

Podsumowując należy stwierdzić, że Zarząd SGU RP w okresie mijającej kadencji w pełni zrealizował uchwałę programową przyjętą podczas Zwyczajnego Walnego Zebrania w Wieliczce, a nawet wyszedł daleko poza jej zakres. Na zakończenie sprawozdania Prezes Jan Golba w imieniu Zarządu SGU RP i własnym podziękował członkom stowarzyszenia, członkom honorowym i sympatykom za owocną współpracę w trakcie trwania kadencji.

Iwona Drozd
Kierownik Biura SGU RP

Willa "Romanówka", Muzeum Nikifora

Z ŻYCIA SGU RP

XX Kongres Uzdrowisk Europejskich w Sopotcie

Europejski Związek Uzdrowisk (ESPA) z siedzibą w Brukseli oraz Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP (SGU RP) mają zaszczyt zaprosić Państwa na **XX KONGRES UZDROWISK EUROPEJSKICH** odbywający się w dniach 19-22 maja 2015 w Sopotcie.

KONGRES UZDROWISK EUROPEJSKICH w Sopotcie zgromadzi według organizatorów około 150 osób, delegatów europejskich organizacji uzdrowiskowych, miejscowości turystycznych i uzdrowiskowych oraz przedstawicieli szeroko rozumianej dziedziny turystyki.

W programie Kongresu ESPA zaplanowano m.in. wspólne spotkanie burmistrzów i prezydentów miast turystycznych i uzdrowiskowych z Polski i Niemiec, spotkania biznesowe dla branży turystycznej. Poza wystąpieniami wysokiej klasy spe-

cjalistów i przedstawicieli organizacji międzynarodowych w programie kongresu przewidziano także warsztaty praktyczne w Zakładzie Balneologicznym w Sopotcie.

Najważniejsze wydarzenia Kongresu ESPA:

- Strategia Europa 2020: Możliwości dla Europejskich Kurortów i Uzdrowisk
- Obchody XX rocznicy Europejskiego Stowarzyszenia Uzdrowisk
- Kurorty i Uzdrowiska – Trendy i Możliwości
- Zdrowie i Badania: Balneoterapia – naturalna terapia w profilaktyce
- Innowacje: Uzdrowiska – produkty i usługi, marketing, sprzedaż, jakość
- Wielki Finał: Spojrzenie w przyszłość – kurorty i uzdrowiska do 2025

W trakcie Kongresu zostaną wręczone międzynarodowe nagrody **ESPA Innovation Awards 2015**. Ceremonia wręczenia

nagród odbędzie się podczas uroczystej kolacji XX Kongresu ESPA w Sofitel Grand Sopot w czwartek dnia 21 Maja 2015. Konkurs ma na celu wyróżnienie i promocję najlepszych praktyk i innowacji na rynku uzdrowisk, spa i wellness.

Zainteresowani mogą konkurować w 6 różnych kategoriach: Spa & Health Resort Destination; Medical Spa; Thermal Water Spa; Spa Hotel; Spa Concept; Health Spa Program.

Zapraszamy do udziału konkursie.

Dodatkowe informacje i formularze na temat Kongresu i **ESPA Innovation Awards 2015** dostępne są na stronie SGU RP <http://sgurp.pl/espasopot2015/>

Widok na Sofitel Grand Sopot

Iwona Drozd
Kierownik Biura SGU RP

Dom Zdrojowy w Sopocie

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP RYMANÓW

Gmina Rymanów znajduje się w jednym z najczystszych ekologicznie regionów Polski, z dala od dużych ośrodków miejskich. Posiada wspaniałą przyrodę, bodźcowy klimat i czyste powietrze, które sprzyjają leczeniu, odpoczynkowi i pełnemu relaksowi oraz stanowią czynnik wzmacniający odnowę naturalnej odporności człowieka.

Administracyjnie gmina należy do województwa podkarpackiego i powiatu krośnieńskiego. Zajmuje obszar o powierzchni 166 km², na którym w 18 miejscowościach żyje prawie 16 tys. osób. Centralnym punktem i siedzibą władz gminnych jest miasto Rymanów, które zamieszkuje prawie 3 700 mieszkańców.

Obszar gminy Rymanów położony jest w południowo-wschodniej części Polski, niedaleko granicy ze Słowacją. Na terenie gminy od lat funkcjonuje uzdrowisko Ry-

manów Zdrój, którego historia ściśle wiąże się z rodziną Potockich, która zapoczątkowała działalność leczniczą na tym terenie. Uzdrowisko działa już przeszło 130 lat, za oficjalną datę odkrycia źródeł mineralnych w Rymanowie Zdroju uważa się **16 sierpnia 1876 r.** Znalezione wówczas źródła po przeprowadzeniu analiz chemicznych rozdzielono na trzy zdroje i nadano im nazwy: **„Tytus”, „Kludia” i „Celestyna”**. Są to wody chlorkowo-wodorowęglano-wo-sodowe, jodkowe z zawartością naturalnego CO₂, wykorzystywane głównie do kąpeli, inhalacji i kuracji pitnej. Latem wody lecznicze oferowane są kuracjom i turystom w stylowej pijalni wód mineralnych usytuowanej w centrum parku zdrojowego, natomiast zimą ze źródeł czerpalnych można korzystać w szpitalach uzdrowiskowych „Eskulap” i „Zimowit”.

Uzdrowisko Rymanów Zdrój zakresem swych działań obejmuje przede wszystkim leczenie i rehabilitację chorób układu oddechowego, w tym dychawicę oskrzelową, nawracające zapalenia zatok obocznych nosa, gardła, migdałków i oskrzeli, zapalenia płuc, stany po resekcji tkanki płucnej, choroby układu krążenia (wczesna rehabilitacja kardiologiczna), nadciśnienie,

miażdżycę i otyłość. U dzieci dodatkowo – leczenie chorób nerek i dróg moczowych oraz celiakii. Rymanowskie wody mineralne od roku 1948 wykorzystuje się do produkcji butelkowanych wód mineralnych, dostępnych w placówkach handlowych naszego regionu. Początkowo znane były jako „celestyna” (ze źródła Celestyna) i „Rymanowianka” (ze źródła Tytus). W chwili

obecnej pod nazwą „Celestyna” oprócz wody mineralnej produkowane są również słodzone wody smakowe.

Szczegółowych informacji dotyczących leczenia uzdrowskiego udzielają:

Biuro Obsługi Kuracjusza

tel: 13 43 57 461,

www.uzdrowisko-rymanow.com.pl

Sanatorium „Stomil”

tel: 13 43 57 327,

www.sanatorium-stomil.pl

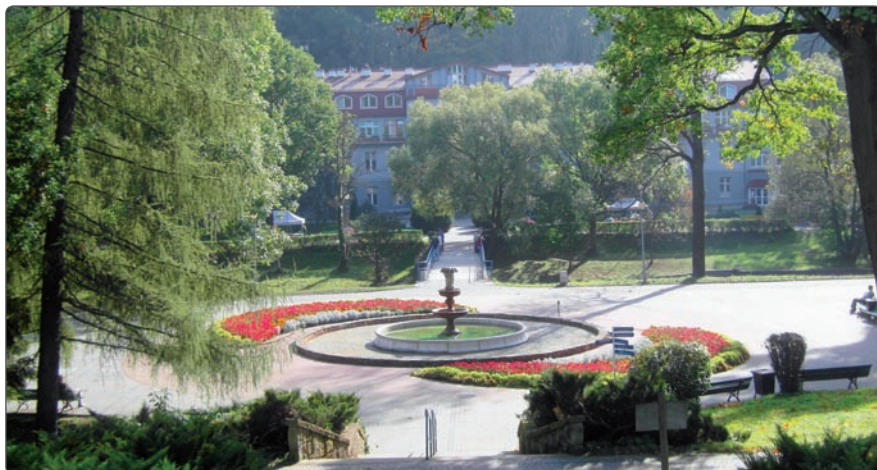
Gmina Rymanów ma charakter gminy turystycznej. Na terenie gminy stale powstaje nowa infrastruktura turystyczna typu trasa narciarstwa biegowego oraz nordic walking w Rymanowie Zdroju czy siłownia zewnętrzna również w Rymanowie Zdroju. Obie inwestycje zrealizowane zostały dzięki wsparciu udzielonemu przez Fundację Karpacką z funduszy szwajcarskich.

Usługi turystyczne w gminie w większości wiążą się z uzdrowskiem. Jednakże atrakcje turystyczne położone w okolicznych miejscowościach mają również duże znaczenie. Chodzi tu głównie o pamiątki po dawnych mieszkańcach: zabytkowe parki podworskie, stare kościoły i cerkwie

greko-katolickie, stare cmentarze i cerkwiiska, wysiedlone wsie polemkowskie obecnie zagospodarowane pod potrzeby turystów (Wołuszowa, Wiśloczek, Puławy).

Wszystkie cenne historycznie i przyrodniczo obiekty zostały wpisane w ścieżkę historyczną wyznaczoną po Rymanowie oraz w szlaki rowerowe (o łącznej długości ok. 100 km), które wyznaczono po okolicy.

Po wzgórzach otaczających uzdrowsko Rymanów Zdrój wytyczono sieć ścieżek spacerowych, dzięki którym przebywający w uzdrowsku goście, mogą zwiedzić pobliskie zabytki, obejrzeć wspaniałe panoramy roztaczające się z okolicznych wzgórz oraz odwiedzić znajdujące się „za

górką" uzdrowisko Iwonicz Zdrój.

Gmina Rymanów oferuje także szereg atrakcji kulturalnych dla swoich gości. Sezon letni obfituje w wydarzenia kulturalne typu festiwale, przeglądy, letnie koncerty, które cieszą się zainteresowaniem kuracjuszy oraz tubylców. Niektóre z nich organizowane są z udziałem gości zagranicznych.

Więcej informacji nt wydarzeń kulturalnych znajdziecie Państwo na:

www.info.rymanow.pl/gok/

Serdecznie zapraszamy w nasze piękne strony

Kontakt:

Biuro Informacji Turystycznej

Tel: 13 43 57 190

mail: biuro_it@poczta.onet.pl

www.info.rymanow.pl/bit/

www.rymanow.pl

Biuro Informacji Turystycznej

Urząd Gminy Rymanów

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP SOLEC ZDRÓJ

Solec-Zdrój to uzdrowiskowa gmina w pd.- wsch. części województwa świętokrzyskiego, niedaleko ujścia rzeki Nidy do Wisły, 80 km od Kielc i 90 km od Krakowa. Jej olbrzymim potencjałem są wody siarczkowe. Eksploatowane tu źródła zaliczane są do najsilniejszych wód tego typu w Europie.

Historia uzdrowiska rozpoczyna się w 1837 roku, kiedy to źródło solecki wpisany został do rejestru uzdrowisk polskich. Już wtedy wykorzystywane tu wody siarczkowe cieszyły się wielkim uznaniem. W roku 1855 Solcem zainteresował się krakowski naukowiec prof. Józef Dietl, który zasłużył się bardzo dla przyszłości soleckiego uzdrowiska poprzez zbadanie i opisanie tutejszej leczniczej wody. Ów słynny balneolog w opracowaniu „Źródła Lekarskie w Solcu” z roku 1858 napisał, że „źródło

soleckie należy do najsilniejszych i najskuteczniejszych tego typu wód w całej Europie”. Profesor Józef Dietl - ojciec balneologii polskiej, pisał o Solcu: „We wszystkich tego rodzaju ciężkich i uporczywych wypadkach dowiódł Solec takiej skuteczności (na mocy niezliczonych doświadczeń), iż pod tym względem możemy się obejść bez każdego innego zagranicznego źródła, a nawet śmiało wyrzec nie wahamy się, iż czego Solec nie jest w stanie dokazać, tego tern bardziej nie dokáže żadne inne źródło”. Analizę soleckiej wody przeprowadził też prof. Wawnikiewicz ze Szkoły Głównej Warszawskiej. Jego badania wykazały, że woda z soleckich źródeł, swoją zawartością soli mineralnych i siarkowodoru przewyższa podobne źródła zagraniczne i krajowe, w tym także buskie.

Funkcja uzdrowiskowa gminy sprawia,

*Kompleks basenów mineralnych
fot. Marek Rybak*

że działania inwestycyjne nakierowane są na rozwój infrastruktury komunalnej i ochrony środowiska. 100 % gospodarstw w gminie jest zwodociągowanych, 80 % zgazyfikowanych i tyleż samo skanalizowanych.

Bogata infrastruktura ma być zachętą dla inwestorów do lokowania tu swoich przedsięwzięć. Oprócz infrastrukturalnych, w Gminie stosuje się również system za-

chęć finansowych. Przedsiębiorcy, którzy uruchomią na terenie Gminy nowe zakłady pracy i zatrudnią bezrobotnych mogą liczyć na zwolnienia podatkowe. Ostrzeżenia ochrony zasobów wód mineralnych sprawiają, że spektrum lokowanych na tym terenie przedsięwzięć jest ograniczone do inwestycji z zakresu działalności uzdrowiskowej, turystycznej, hotelarskiej.

W 2013 roku oddany został do użytku kompleks basenów mineralnych. Jest to obiekt o charakterze rehabilitacyjnym z zapleczem relaksacyjno-wypoczynkowym. Obiekt na bazie wody lokalnej z dodatkiem siarki w stężeniach określonych przez lekarzy balneologów, o temp. od 28 do 37°C świadczy szeroki zakres zabiegów hydroterapeutycznych z wykorzystaniem wody wzbogaconej siarką oraz usług dodatkowych z zakresu relaksacji, odnowy biologicznej, rekreacji zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych. Na terenie kompleksu znajduje się przychodnia rehabilitacyjna - Centrum Zdrowia, w której korzystając można z szerokiej gamy zabiegów m.in.

Aleja Magnoliowa

Hotel Malinowy Zdrój

z zakresu hydroterapii, balneoterapii, kinezyterapii, kąpeli solankowych i siarczkowych oraz różnych form masażu. O prawidłowy przebieg kuracji i bezpieczeństwo kuracjusza dbają lekarze specjaliści, którzy na podstawie historii choroby pacjenta planują rodzaje i częstotliwość zabiegów, a także monitorują przebieg leczenia. Wszystkie zabiegi, które są wykonywane w Centrum rehabilitacji są prowadzone przez wysoko wykwalifikowanych pracowników posiadających profesjonalne przygotowanie, co zapewnia skuteczność i nowoczesność rehabilitacji.

Wszystkie powstające w gminie obiekty bazują (w różnym zakresie i w różny sposób) na istniejących na tym terenie rewelacyjnych wodach siarkowych przewyższających najsłynniejsze źródła siarkowe w świecie.

Solec coraz bardziej staje się modnym kurortem, wykazując się przy tym niezwykłą skutecznością leczenia, głównie schorzeń narządów ruchu, reumatycznych, ortopedyczno-urazowych, rwy kulszowej

i szerokiego spektrum chorób skórnych. Specyficzny mikroklimat wpływa korzystnie na kondycję psychiczną, a czyste środowisko pozwala na rehabilitację nie tylko fizyczną, ale również pozbycie się stresu, co w dzisiejszych czasach jest nie bez znaczenia. W okolicach Solca znajdują się stare kamieniołomy wapienne, murawy kserotermiczne, świątki przydrożne, obiekty architektury regionalnej oraz rozciągające się w obrębie Niecki Soleckiej pasma pól.

Na terenie gminy znajdują się uzbrojone tereny pod budowę ośrodków SPA, hoteli, sanatoriów, domów seniora itp. Tereny te są objęte aktualnym planem przestrzennego zagospodarowania z możliwością uzyskania pozwolenia na budowę. Istotnym jest, że są one w pełni uzbrojone w infrastrukturę komunalną, a cena gruntu jest bardzo przystępna.

Zachęcające do przyjazdu jest również położenie gminy na historycznym Poniądziu, bogatym w obiekty zabytkowe, walory środowiskowe i przyrodnicze. Cały teren gminy idealnie nadaje się do turystyki

pieszej, rowerowej, wypoczynku sobotnio - niedzielnego, a zważywszy na bliskość uzdrowiska, może być wykorzystany w celach leczniczo-wypoczynkowych.

A poza leczeniem czeka na kuracjuszy i turystów szereg atrakcji: zalew rekreacyjny, szlaki spacerowe i do turystyki kwalifikowanej, szlaki historyczne, przyrodnicze, stadnina koni. Można tu znaleźć doskonałe warunki do leczenia i wypoczynku.

Urząd Gminy Solec Zdrój

28-131 Solec Zdrój

ul. 1 Maja 10

tel. (041) 3776041

fax (041) 3776022

e-mail ug@solec-zdroj.pl.

[www. solec-zdroj.pl](http://www.solec-zdroj.pl)

*Łazienki Mineralne w cieniu platana
fot. Piotr Kaleta*

PATRONATY SGU RP

I Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Branżowa „Geologia - Zdrowie - Ekologia”

Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP z siedzibą w Krynicy-Zdroju objęło patronat nad I Międzynarodową Konferencją Naukowo-Branżową Geologia - Zdrowie - Ekologia nt. "Geoturystyka i turystyka uzdrawiskowa w regionie", przygotowywana przez Podhalańską Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Nowym Targu oraz Akademię Górniczo-Hutniczą im. Stanisława Staszica w Krakowie.

Konferencja odbędzie się w Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Targu w dniach 17-18 kwietnia 2015 r.

Celem konferencji jest wymiana dorobku naukowego, doświadczeń krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich oraz podmiotów z branży w zakresie rozwoju geoturystyki i turystyki uzdrawiskowej w regionie. Konferencja będzie miała charakter interdyscyplinarny ze względu na poruszaną problematykę, obejmującą wiedzę z dziedziny nauk przyrodniczych, nauk społecznych i humanistycznych. Konferencja będzie także służyć nawiązaniu

międzynarodowych i międzyuczelnianych kontaktów naukowych i biznesowych.

Zakres tematyczny konferencji:

- Geologia w uzdrawisku
- Zdrowie w uzdrawisku, geomedyцина
- Ekologia w uzdrawisku
- Uwarunkowania rozwoju geoturystyki i turystyki uzdrawiskowej
- Produkty geoturystyki i turystyki uzdrawiskowej
- Zrównoważony rozwój geoturystyki i turystyki uzdrawiskowej
- Współpraca na rzecz rozwoju geoturystyki i turystyki uzdrawiskowej
- Waloryzacja obiektów geoturystycznych i uzdrawiskowych
- Zagospodarowanie obiektów geoturystycznych i uzdrawiskowych
- Geoturystyka, a turystyka uzdrawiskowa

Szczegółowe informacje na temat Konferencji są dostępne na stronie internetowej SGU RP

<http://sgurp.pl/aktualnosci/zaproszenia/>

PROMOCJA

Projekt „Uzdrowiska i ośrodki wellness na terenie krajów Grupy Wyszehradzkiej”

W Polsce mamy 45 uzdrowisk statutowych i dużą ilość miejscowości pretendujących do miana uzdrowiska. Można w nich leczyć choroby układu krążenia, układu oddechowego, układu trawienia, narządu ruchu, choroby kobiece, choroby metaboliczne i endokrynologiczne, choroby skóry i układu moczowego. Kierunki lecznicze w poszczególnych uzdrowiskach pozwalają na zorientowanie się, w których uzdrowiskach mogą być leczone określone grupy chorób.

Leczenie uzdrowiskowe ma bardzo długą tradycję. Leczniczy wpływ kąpeli wodnych na stan zdrowia człowieka znany był już przed Hipokratesem. W antycznej Grecji zakładano Świątynie zdrowia w pobliżu źródeł wód uznawanych za dających zdrowie. Pierwsze uzdrowiska powstały dzięki starożytnym Rzymianom – były to

miejsca nazywane termami, w których mieszkańcy Rzymu i jego prowincji wypoczywali, regenerowali siły, uprawiali różne dyscypliny sportu, słuchali muzyki, poezji czy też toczyli dysputy filozoficzne. W Polsce najstarsze ujęcie źródeł mineralnych znajdowało się w Szczawnie i jest datowane na VI-VII w. n.e. Ujęcie to fizycznie nie zachowało się jednak do dnia dzisiejszego. Faktyczna historia polskich uzdrowisk sięga XII wieku. Najstarsza wzmianka o Cieplicach Zdroju pochodzi z 1281 roku, o Łądku Zdroju z 1241 roku. O wodach leczniczych Iwonicza wiadomo już było w 1520, Szczawna Zdroju w 1601 a Kudowy w 1636 roku. Krynica zaczęła funkcjonować, jako uzdrowisko w 1793 roku, zaś Busko w 1836, Żegiestów w 1849 roku. Bardzo często z kuracji uzdrowiskowych korzystali królowie i ich małżonki. Królo-

wa Jadwiga leczyła się w Busku Zdroju, Marysienka Sobieska w Cieplicach Zdroju a król Jan Kazimierz w Dusznikach Zdroju. Z leczenia uzdrowiskowego korzystało też bardzo wielu sławnych Polaków. Fryderyk Chopin bywał w Dusznikach, Ignacy Paderewski, Bolesław Prus i Stefan Żeromski w Nałęczowie a w Inowrocławiu gen. Władysław Sikorski. Krynice Zdrój upodobał sobie Jan Kiepura, Mieczysław Pawlikowski Nałęczów a Irena Santor Polanicę Zdrój. Za ojca balneologii polskiej uważa się nadwornego lekarza i przyrodnika króla Stefana Batorego – Wojciecha Oczkę. Na polecenie króla opracował dzieło „Cieplice seu Thermarum descriptio” (cieplice – thermae określano wszystkie wody mineralne), która została wydana w 1578 roku.

Twórcami nowoczesnej polskiej balneologii są J. Dietl, który zajmował się klasyfikacją polskich wód mineralnych oraz popularyzacją uzdrowisk popradzkich i J. Żnieniewicz, który wprowadził nowoczesne wodolecznictwo tzw. akwaterapię.

W historii balneologii zapisali się też XIX-wieczni twórcy oryginalnych wynalazków i sposobów leczniczych stosowanych do dzisiaj w praktyce. Wspomnieć tu trzeba niemieckiego lekarza działającego w Poznaniu Wincentego Priessnitza, który wymyślił natrysk zwany od jego nazwiska prysznicem oraz księdza Sebastiana Kneippa, który ulepszył ten wynalazek i opracował metody leczenia kąpielami wodnymi.

Po okresie dużego rozwoju lecznictwa uzdrowiskowego na początku ubiegłego wieku, znacznie zmniejszyło się zainteresowanie tą metodą w związku z szybkim postępowaniem technologicznym w medycynie. W chwili obecnej, lecznictwo uzdrowiskowe ponownie przeżywa swój renesans. Naturalne metody kuracji stają się znowu coraz bardziej popularne i dostępne są praktycznie dla każdego.

Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP wraz z partnerami z Czech, Słowacji i Węgier zrealizowało projekt wspierający

turystykę zdrowotną w krajach Grupy Wyszehradzkiej.

Przestrzeń wyszehradzka może być postrzegana jako jednolita przestrzeń dla turystów, zwłaszcza dla gości z dalszych krajów. Sektor lecznictwa uzdrowiskowego z historyczną tradycją we wszystkich krajach wyszehradzkich odgrywa w niej bardzo ważną rolę.

Głównym celem projektu „**Uzdrowiska i ośrodki wellness na terenie krajów Grupy Wyszehradzkiej**” jest wsparcie współpracy krajów wyszehradzkich w sektorze uzdrowisk i odnowy biologicznej.

Efektom projektu jest międzynarodowa, wielojęzyczna baza danych ośrodków lecznictwa uzdrowiskowego i wellness. Koncepcja bazy danych jest oparta na ujednoliconej prezentacji oferty uzdrowiskowej i odnowy biologicznej we wszystkich krajach wyszehradzkich, z możliwością porównywania i wyszukiwania informacji według różnych kryteriów. Wielojęzyczna baza danych uzdrowisk i ośrodków wellness jest dostępna na darmowym portalu internetowym w języku angielskim, czeskim, węgierskim, polskim oraz słowackim.

Projekt jest finansowany w obrębie programu Standardowych Grantów przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki w kategorii promocji turystyki.

Koordinatorzy projektu: Czechy - Balneologiczny Instytut Badawczy (www.balneologie.eu), partnerzy projektu: Słowacja - Stowarzyszenie Słowackich Uzdrowisk (www.ask.sk), Polska - Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP (www.sgurp.pl), Węgry - Węgierskie Stowarzyszenie Marketingu ds. Turystyki Uzdrowiskowej (www.meme.hu)

Strona internetowa projektu:
www.V4medicalspas.eu

Iwona Drozd
Kierownik Biura SGU RP

UZDROWISKĄ PO LIFTINGU KAMIEŃ POMORSKI

Kamień Pomorski, siedziba gminy i powiatu, miejscowość w województwie zachodniopomorskim położona niezwykle malowniczo nad Zalewem Kamieńskim w odległości 8 km od Bałtyku. Nazwa miasta pochodzi od potężnego polodowcowego głazu narzutowego, leżącego w wodach Zalewu Kamieńskiego przy północnym brzegu pobliskiej Wyspy Chrząszczewskiej. Głaz, zwany „królewskim”, ma 20 m w obwodzie; ponad lustro wody wznosi się na wysokość ok. 3 m. Określenie „królewski” nawiązuje do legendarnego wydarzenia z 1121 roku, kiedy to być może z tego właśnie miejsca władca Polski - Bolesław Krzywousty dokonał przeglądu floty pomorskiej.

Kamień Pomorski jest jednym z najstarszych miast na Pomorzu Zachodnim. Wśród wielu cennych obiektów zabytko-

wych szczególnie miejsce zajmuje architektura gotyku ceglanego, z zespołem katedralnym na czele, wpisanym na listę pomników historii prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zobaczyć tu można unikalny, jedyny w Polsce przykatedralny wirydarz, a dzięki wysokiej klasy barokowym organom katedralnym nieprzerwanie od półwiecza w sezonie letnim organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej. Festiwalowe koncerty rozpoczynają się w drugiej połowie czerwca i trwają aż do końca sierpnia.

Uwagę naszych gości zwraca także Miejsce Historyczne Europejskiego Towarzystwa Fizycznego – dworek Ewalda Jürgena von Kleista. Ten wybitny naukowiec, jednocześnie dziekan kapituły katedralnej, właśnie w Kamieniu w 1745 roku jako pierwszy na świecie skonstruował

prototyp kondensatora elektrycznego. W trakcie wędrówki po mieście warto odwiedzić także miejscowe obiekty muzealne: Muzeum Historii Ziemi Kamieńskiej, ulokowane w Pałacu Biskupim oraz Muzeum Kamieni, mieszczące się w gotyckiej Baszcie i Bramie Wolińskiej.

Doskonałe warunki wietrzne Zalewu oraz nowoczesna baza sprawiły, że dziś Kamień Pomorski to prężny ośrodek żeglarstwa regatowego w Polsce. Co roku organizowane są tu znaczące imprezy rangi ogólnopolskiej i międzynarodowej; na przełomie sierpnia i września 2015 roku na wodach Zalewu Kamieńskiego rywalizować będą uczestnicy Mistrzostw Świata w klasie Optimist. Miłośnicy sportów wodnych korzystają z przepięknej mariny, wybudowanej w ramach Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego. To największa inwestycja w powojennych dziejach Kamienia Pomorskiego, a zarazem jeden z największych portów jachtowych na polskim wybrzeżu Bałtyku. Jest

to tzw. marina macierzysta, przystosowana do postoju jachtów przez cały sezon, a także do zimowania - w hangarach i na placu. Obiekt posiada pełne, nowoczesne zaplecze socjalne oraz techniczne, dysponuje 240 miejscami postojowymi na wodzie oraz trzema hangarami. Na miejscu wypożyczalnia sprzętu wodno-rekreacyjnego, charter jachtów, organizacja rejsów po Zalewie.

Wielkie znaczenie dla rozwoju Kamienia mają odkryte tu w II połowie XIX wieku źródła solankowe: jodkowo-bromkowo-chlorkowe oraz pokłady borowiny. Solanka znajduje dziś zastosowanie w kąpielach, ćwiczeniach rehabilitacyjnych w basenie solankowym oraz w inhalacjach. Kamieńska borowina wraz z zawartymi w niej substancjami organicznymi oraz kwasami posiada właściwości przeciwzapalne, ściągające, bakteriostatyczne oraz bakteriobójcze. Służy do produkcji pasty oraz plastrów borowinowych. Powojenna

*Kamieńskie Uzdrawisko
fot. R. Gauer i K. Ratajczak*

*Kamień pomorski, Miasto - ogród
fot. J. Kruk*

historia uzdrowiska to 55 lat działalności leczniczej, profilaktycznej i rehabilitacyjnej. Pacjenci korzystają ze specjalistycznej pomocy przy schorzeniach narządu ruchu, układu krążenia, chorobach neurologicznych i reumatologicznych. Prowadzona jest wczesna rehabilitacja ortopedyczna, kardiologiczna oraz rehabilitacja kobiet po mastektomii. Uzdrowisko zaprasza również do korzystania z seansów w Jaskini Solnej wyposażonej w mini łaźnię. W Jaskini, zlokalizowanej w szpitalu uzdrowskim „Mieszko”, odtworzono swoisty mikroklimat panujący w podziemnych grotach solnych Wieliczki oraz Bochni.

W ramach strategii rozwojowej Uzdrowisko rozpoczęło inwestycję rozbudowy szpitala uzdrowskiego „Mieszko”. Nowy kompleks szpitalny pomieszczy basen solankowy rehabilitacyjny, wyposażony w urządzenia typu SPA oraz, a na wyższych kondygnacjach - pokoje szpitalne na ok. 70 miejsc. Aktualnie trwają również prace modernizacyjne, mające na celu uruchomienie najnowocześniejszej prywatnej kliniki stomatologicznej w województwie zachodniopomorskim. Klinika będzie dysponowała aparaturą najnow-

*Kamieńskie Uzdrowisko
fot. R. Gauer i K. Ratajczak*

szej generacji CEREC – jedynym na świecie systemem CAD/CAM. Dzięki niemu wykonanie pełnoceramicznej odbudowy koron i mostów będzie możliwe podczas jednej wizyty w gabinecie.

W celu podniesienia jakości oferowanych usług oraz poszerzenia ich wachlarza Uzdrowisko zakupiło urządzenia do reedukacji chodu. Należą do nich Ekso GT – przenośny bioniczny szkielet przeznaczony do rehabilitacji pacjentów z niedowładem kończyn dolnych oraz system Lokomat Pro v.6 do terapii chodu i reedukacji motorycznej.

Realizacja wszystkich zamierzeń inwestycyjnych zaowocuje tym, że „Uzdrowisko Kamień Pomorski” S.A. stanie się wszechstronnym, nowoczesnym ośrodkiem na skalę europejską.

Urząd Miejski
Stary Rynek 1
72-400 Kamień Pomorski
tel.: 00 48 91 38 21 142
fax.: 00 48 91 38 25 028
e-mail: um@kamienpomorski.pl
www.kamienpomorski.pl

Kamieńska Marina

UZDROWISKA PO LIFTINGU

PIWNICZNA

ZDRÓJ

Niewielka Piwniczna-Zdrój, malowniczo położona w dolinie Popradu, który rozciąga się na Beskid Sądecki na dwie części: pasma Radziejowej i Jaworzyny Krynickiej, może się pochwalić wielowiekową historią. Miejscowość została założona w 1348 r. przez Kazimierza Wielkiego. Zabudowania osady rozłożyły się po obu stronach rzeki, w miejscu zwanym od wąskiego przesmyku, który tworzył tu Poprad, Piwniczną Szyją. Taką właśnie nazwę do końca XVIII w. nosiła miejscowość. Miejsce wybrano nieprzypadkowo – przy trakcie handlowym biegnącym z Krakowa do Koszyc na Węgrzech (dziś na Słowacji). Pobierając cło od przewożonych tędy towarów, Piwniczna Szyja miała pomnażać dochody królestwa.

W długich dziejach miasteczka nie brakowało klęsk i tragicznych wydarzeń. Poło-

żenie nad górską rzeką skutkowało częstymi spustoszeniami powodowanymi przez wylewy, a wielki pożar, który wybuchł w 1876 r., strawił dużą część zabudowy. Piwniczna zdołała jednak podnieść się ze zniszczeń, a pod koniec XIX w. zawitali do niej pierwsi letnicy. Potem z roku na rok zjeżdżało ich tu więcej. Piękne położenie, stosunkowo łatwo dostępne góry i coraz szerzej znane właściwości balneologiczne okolicznych źródeł przyciągały wiele osób. Ogromne znaczenie miało też poprowadzenie przez te tereny linii kolejowej Tarnów – Budapeszt. Dojazd nastroczał coraz mniej trudności, a stał się zupełnie łatwy po 1908 r., kiedy miasto doczekało się przystanku kolejowego.

Jako uzdrowisko Piwniczna zaczęła się rozwijać w latach 30. XX w. – powierzono się wtedy do źródeł szczawy alkaliczno-

Pijalnia mała

ziemnej. Wcześniej wodę czerpano z naturalnie wybijających źródeł.

W 1932 r. powstały łaźienki kąpielowe oraz pijalnia i jak grzyby po deszczu zaczęły wyrastać pensjonaty. Dbano też o wolny czas kuracjuszy, organizując liczne zabawy i festyny.

Kres tym wspaniałym latom położyła II wojna światowa. Po jej zakończeniu Piwniczna musiała odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Miasteczko stało się ośrodkiem letniskowo-wypoczynkowym – nie zmienił się przecież wspaniały mikroklimat doliny, sprzyjający leczeniu chorób układu oddechowego i reumatyzmu, a na wędrowców i narciarzy wciąż czekały góry. Nie zapomniano jednak o uzdrowskich tradycjach miasta. W latach 90. Piwniczna wzbogaciła się o nową pijalnię. Turyści i kuracjusze mogą korzystać z zabiegów w sanatorium LIMBA oferującym kąpiele mineralne i borowinowe, natryski wodolecznicze, masaże, inhalacje i kuracje pitne wodami mineralnymi.

Piwniczna zapewnia atrakcje o każdej porze roku. Można tu wypoczywać, korzy-

stając z leczniczych właściwości wód mineralnych i doskonałego klimatu, ale też aktywnie spędzać czas. Góry są na wyciągnięcie ręki, a szlaków i gminnych tras co niemiara dla wszystkich: spacerowiczów, wędrowców, rowerzystów i narciarzy. W dodatku tereny te są interesujące nie tylko pod względem krajoznawczym, ale również kulturowym. Zwyczajnie – jest tu co robić.

Woda dla zdrowia

Tutejsze wody mineralne, zwane kwaśnymi, to wody wodorowęglanowo-magnezowo-wapniowe żelaziste. Działają korzystnie przy nadkwasocie, kamicy, chorobie wrzodowej żołądka i dwunastnicy oraz w stanach zapalnych jelit, wspomagają również leczenie cukrzycy i pomagają zapobiegać zawałom serca i miażdżycy. Co ważne, są to wody bardzo smaczne, o orzeźwiającym smaku, naturalnie gazowane. Mają wysoką zawartość jonów magnezowych i wapniowych, i to w proporcji najłatwiej przyswajalnej dla organizmu ludzkiego. Już trzy szklanki dostarczają organizmowi potrzebnych ilości

Widok z nad ul. Szczawnickiej

mikropierwiastków. Butelkowana wysoko-zmineralizowana Piwniczanka otrzymała wiele wyróżnień i nagród za niezrównany smak przy doskonałych właściwościach prozdrowotnych.

Zdrowotnej wody mineralnej, z której słynie Piwniczna-Zdrój, można skosztować w dwóch pijalniach. Gustownie zaaranżowana **Pijalnia Artystyczna** to przy okazji kawiarnia o niepowtarzalnym klimacie. Zgodnie z nazwą pijalnia promuje kulturę

– organizuje koncerty i wystawy oraz pokazuje dzieła lokalnych twórców. Stojąca na wolnym powietrzu kilkadziesiąt metrów dalej w kierunku Kokuszki **pijalnia Odwiera** ma kształt stylowej kutej altanki. Wokół ujęcia ustawiono ławeczki, aby spacerowicze mogli w spokoju delektować się smakowitą wodą.

Aktywny wypoczynek

Piwniczna-Zdrój słynie nie tylko z wód mineralnych. Piękne położenie – w sercu gór, nad malowniczym przełomem Popradu – sprawia, że trudno się tu nudzić. Miłośnicy aktywnego wypoczynku mają do wyboru ogromną liczbę turystycznych i gminnych szlaków, miejsc widokowych – m.in. 20m wieża widokowa na Eliaszwóce (1024m.n.p.m). Rodziny z małymi dziećmi też nie mogą narzekać na brak rozrywek – kilka placów zabaw, kąpielisko, park Węgielnik-Skałki, a w Wierchomli skarby do odnalezienia... Rowerowi zapaleńcy mogą wybierać spośród tras o różnym stopniu trudności. Od wiosny do jesieni organizowane są spływy Popradem, zimą natomiast w okolicy działa kilka ośrodków narciarskich.

Baseny, Piwniczna Zdrój

Atrakcje dla najmłodszych

Nad Popradem, tuż przy stacji PKP, znajduje się nowoczesny kompleks sportowy na świeżym powietrzu. W jego skład wchodzi ogródek jordanowski, skatepark, dwa tory do gry w kręgle i wielofunkcyjne boisko. Inne place zabaw zlokalizowane są w parku zdrojowym, Koruszce, Kosarzy-skach, Łonnicy.

Nową atrakcją Piwnicznej-Zdroju jest kąpielisko na Radwanowie. Na zewnątrz znajdują się duży basen rekreacyjny z dwiema zjeżdżalniami i urządzeniami do hydromasażu oraz brodzik dla dzieci, wewnątrz budynku – 25-metrowy basen z torami do pływania i jacuzzi.

Dzieci, a i dorosłych także, zainteresuje na pewno park Węgielnik-Skałki. Specjalnie przygotowane ścieżki rekreacyjne z udogodnieniami w postaci drewnianych schodów i poręczy wiodą na szczyt wznie-

sienia, gdzie odtworzono okopy z czasów II wojny światowej. Dla lubiących zabawę i ruch przygotowano dodatkowo urządzenia do ćwiczeń siłowych i sprawnościowych, boisko do siatkówki a dla najmłodszych plac zabaw. Wieża obserwacyjna pozwala podziwiać najbliższą okolicę, niezwykłą dawkę adrenaliny zapewnia natomiast zawieszona nad przepaścią platforma na Skałkach.

WAŻNE ADRESY

Urząd Miasta i Gminy

Rynek 20 skr.31

33-350 Piwniczna Zdrój

tel. (18) 446 40 43

fax (18) 446 41 86

www.piwniczna.pl

e-mail: gmina@piwniczna.pl

Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury w Piwnicznej-Zdroju

Rynek 11

33-350 Piwniczna-Zdrój,

tel. (18) 44 64 157, fax (18) 44 64 187

e-mail: mgok_piwniczna@onet.pl

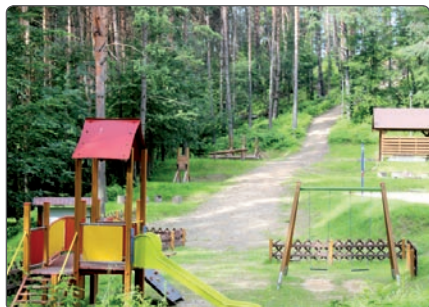
Punkt Informacji Turystycznej

Rynek 11

33-350 Piwniczna-Zdrój

tel. (18) 446 83 25

www.turystyka.piwniczna.pl

Polana rekreacyjna w Parku Węgielnik Skałki

REFERATY

prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wołowicz

Zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju. Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

dr Mirosław Cienkowski

Uczelnia Warszawska im. Marii Skłodowskiej – Curie

dr Dariusz Reško

Burmistrz Krynicy-Zdroju. Wyższa Szkoła Biznesu - National-Louis University w Nowym Sączu

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości składowiska odpadów komunalnych oraz dróg wewnętrznych

Streszczenie

Problem interpretacyjny polega na ocenie, czy fakt zaprzestania składowania odpadów przez przedsiębiorcę np. z powodu braku miejsca na składowanie odpadów wyłącza czy może nie wyłącza budowli z zakresu związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jeżeli zatem cena za przyjęcie odpadów uwzględnia również funkcjonowanie składowiska po jego zamknięciu, to pojawia się pytanie, czy zaprzestanie przyjmowania odpadów powoduje czy nie powoduje, że działalność gospodarcza nie jest w dalszym ciągu prowadzona. W odniesieniu do wewnętrznych dróg gminnych (np. drogi do pól, drogi osiedlowe itp.) nie są zaliczane do kategorii dróg publicznych. Nie podle-

gają zatem wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od nieruchomości.

Słowa kluczowe: budowla, wysypisko odpadów, podatek od nieruchomości, drogi wewnętrzne.

Summary

The problem of interpretation is to assess whether the fact that the cessation of waste disposal by the entrepreneur, due to lack of space for storage of waste off or may not exclude from the scope of construction-related business activities. If, therefore, the price for accepting the waste also includes the operation of the landfill after its closure, the question arises whether the failure to take the waste causes or does not cause the economic

activity is still conducted. With regard to internal municipal roads (the ways to the fields, roads in housing estates, etc.) they are not included in the category of public roads. Therefore, they are not excluded from the real estate tax.

Keywords: building, real estate tax, municipal roads, waste disposal.

Pojęcie względów technicznych

Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt.3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: u.p.o.l.) grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrownie wodne chyba, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych. Poważnym problemem jest to, że ustawodawca nie zdefiniował w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych pojęcia „względów technicznych”. Podatek od nieruchomości jest podatkiem majątkowym w tym znaczeniu, że obowiązek podatkowy powstaje przez sam fakt posiadania nieruchomości. Względy techniczne odnoszą się przede wszystkim do złego, nieodpowiadającego prowadzonej działalności gospodarczej stanu technicznego danego przedmiotu opodatkowania (np. skażenie chemiczne, radioaktywne, czy bakteriologiczne). Normy prawa materialnego nie uzależniają opodatkowania nieruchomości, jako związanych z działalnością gospodarczą, od faktycznego wykorzystywania przedmiotu opodatkowania (Wyrok WSA w Olsztynie z 20 marca 2013 r., I SA/OI 41/13). Poprzez względy techniczne należy rozumieć uwarunkowania techniczno-konstrukcyjne nieruchomości będącego w posiadaniu podatnika oraz względy organizacyjne związane ze sposobem prowadzenia przez niego działalności gospodarczej. Okoliczność, czy

w danym przypadku zachodzą „względy techniczne”, o których mowa w art. 1a ust. 1 pkt 3 u.p.o.l., musi być badana *ad casum*, co oznacza, że może być dowodzona wszelkimi środkami dowodowymi (Wyrok WSA w Łodzi z 4 października 2012 r., I SA/Łd 1542/11).

Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów

Pod pojęciem „budowla” należy rozumieć obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Ustawodawca definiując pojęcie „budowla” odсыła do ustawy Prawo budowlane (dalej: p.b.), a w myśl art. 3 pkt 3 ustawy przez „budowlę” należy rozumieć każdy obiekt budowlany niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi kolejowe, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszyny antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową (Wołowicz, 2011, s. 10-12).

Ustawodawca wprost wymienia składowiska odpadów jako budowle. Pod pojęciem gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności należy rozumieć grunty, budynki i budow-

le będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów pod jeziorami i zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych chyba, że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych (art. 1a ust. 1 pkt 3 u.p.o.l.). Tym samym warunkiem uznania, iż grunty, budynki i budowle są związane z działalnością gospodarczą, jest fakt posiadania ich przez przedsiębiorcę lub inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2008r. sygn. akt: I SA/Po 33/08).

Pierwszy problem interpretacyjny dotyczy odpowiedzi na pytanie, czy brak charakteru dochodowego wyklucza stwierdzenie, że nieruchomości wykorzystywana jest do celów gospodarczych, który jest związany z procesem zamykania składowiska, wskutek wyczerpania jego pojemności eksploatacyjnej.

Drugi problem interpretacyjny odnosi się do treści art. 2 ust. 1 pkt 3 u.p.o.l., zgodnie z którym budowle lub ich części podlegają opodatkowaniu jedynie w przypadku, gdy wykorzystywane są w działalności gospodarczej, natomiast za wykorzystywane w tym celu uznać można grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b. ustawy, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych.

Analizując treść art. 1a ust. 1 pkt. 3 u.p.o.l., który stanowi, że użyte w ustawie określenie Zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 u.p.o.l. do uznania, gruntów, budynków i budowli za związane z prowadzeniem działalności gospodarczej decydujące znaczenie ma fakt władania nimi przez przedsiębiorcę. Nie jest natomiast istotne czy i w jakim zakresie jest ona wykonywana. Komunal-

na spółka prawa handlowego jest przedsiębiorcą, a zatem rekultywacja gruntów poeksploatacyjnych nie jest odrębną działalnością prowadzoną przez przedsiębiorcę, lecz jest immanentnie związana z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, jest jej częścią¹. Zatem tereny poeksploatacyjne podlegające rekultywacji, które pozostają we władaniu przedsiębiorstwa wydobywającego kopaliny, są gruntami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5 ust. 2 u.p.o.l.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany zapewnić (...) *rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów*, a po zmianie zapisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w art. 121 ust. 1, sformułowano zapis, iż zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany zapewnić (...) *rekultywację i ponowne zagospodarowanie terenu składowiska odpadów*.

Do rekultywacji składowiska odpadów nawiązują też art. 37 ust. 4, art. 52 ust. 1 pkt 13, art. 54 ust. 4 pkt 2a art. 61, zgodnie z którymi przyjęcie odpadów do składowania na składowisko odpadów powinna uwzględniać w szczególności koszty budowy, eksploatacji, zamknięcia, rekultywacji, monitorowania i nadzorowania składowiska odpadów. Stanowisko to potwierdza orzecznictwo sądowe (wyrok NSA z 8 listopada 2011 r. II FSK 58/11). Jeśli zatem wydano wobec spółki decyzję na podstawie regulacji zawartych w art. 59 ustawy o odpadach, spoczywa na niej obowiązek rekultywacji składowiska, traktowany jako kolejny etap działalności gospodarczej związanej z zarządzaniem takim składowiskiem (wyrok NSA z 8 listopada 2011 r. II FSK 58/11).

Zatem rekultywacja składowiska odpadów, traktowana jest jako niezbędny etap prowadzonej w tym zakresie działalności gospodarczej. Dlatego bezpośrednim punktem odniesienia (wyrok NSA z 8 listopada 2011 r. II FSK 58/11) co

¹ Por. Wyrok NSA z 8 listopada 2011 r. II FSK 58/11. Pogląd taki utrwalony został w orzecznictwie sądowym, m.in. wyroki NSA z dnia 19 stycznia 2007 r. sygn. Akt II FSK 75/06 oraz wyrok NSA z dnia 6 kwietnia 2007 r., sygn akt II FSK 492/06.

do zakresu i sposobu rozumienia pojęcia „względów technicznych” jest „działalność gospodarcza”. Analiza zaistnienia przesłanki „względów technicznych” musiałaby być prowadzona w kierunku ustalenia, czy istniały względy techniczne uniemożliwiające przeprowadzenie rekultywacji. Jeżeli decyzja administracyjna wydana przez Marszałka Województwa zezwala spółce komunalnej na zamknięcie i rekultywację składowiska odpadów (wraz z określeniem harmonogramu działań związanych z tym procesem), to należy to traktować, jako kolejny etap działalności gospodarczej. Natomiast jak zauważył NSA ww. wyroku z dnia 8 listopada 2011 r. „względy techniczne” jako przyczyna niemożności wykorzystania przedmiotu opodatkowania do prowadzenia działalności gospodarczej siłą rzeczy są nieprawidłowe. Analiza tej przesłanki musiałaby być prowadzona w kierunku ustalenia, czy istniały względy techniczne uniemożliwiające przeprowadzenie rekultywacji. Zatem, jeżeli przedmiot opodatkowania fizycznie istnieje, to powinien podlegać opodatkowaniu ponieważ rekultywacja jest kolejnym etapem działalności gospodarczej (Wołowicz, Reško, 2012).

Opodatkowanie dróg wewnętrznych stanowiących własność gminy

Wewnętrzne drogi gminne (np. drogi do pól, drogi osiedlowe itp.) nie są zaliczane do kategorii dróg publicznych. Nie podlegają zatem wyłączeniu z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Zgodnie z art. 2 ust. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych² (dalej: u.p.o.l.) opodatkowaniu nie podlegają grunty zajęte pod drogi publiczne – krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, a także zlokalizowane na nich budowle. Wyjątkiem jest ich powiązanie z działalnością gospodarczą inną niż eksploatacja płatnych autostrad. W odniesieniu do dróg wewnętrznych stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego (dalej: j.s.t) pojawia się obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości,

jeśli droga jest własnością j.s.t i nie została przekazana w posiadanie innym podmiotom. Ponieważ j.s.t jest osobą prawną, zatem przysługuje jej własność i inne prawa rzeczowe. Art. 3 ust. 1 u.p.o.l. nie wyłącza j.s.t. z opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a jedynie wskazuje kiedy obowiązek podatkowy spoczywa na posiadaczu władającym jej nieruchomością.

Pojęcie drogi wewnętrznej i drogi publicznej

Pojęcia gminnej drogi wewnętrznej oraz drogi gminnej publicznej nie są tożsame, ponieważ droga wewnętrzna mimo, iż pozostaje własnością gminy, to nie należy do żadnej kategorii dróg publicznych. Jeśli chodzi o systematykę dróg, którą zawiera ustawa o drogach publicznych należy zauważyć, że w świetle art. 7 ust. 1 ustawa o drogach publicznych³ (dalej: u.d.p.) do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych. W art. 7 ust. 2 u.d.p. znalazło się sformułowanie, iż zaliczenie do kategorii dróg gminnych następuje w drodze uchwały rady gminy po zasięgnięciu opinii właściwego zarządu powiatu. Drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych, w szczególności drogi w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, dojazdowe do obiektów użytkowanych przez przedsiębiorców, place przed dworcami kolejowymi, autobusowymi i portami oraz pętle autobusowe, są drogami wewnętrznymi (art. 8 u.d.p.). Należy zauważyć, że wyliczenie zawarte w art. 8 ust. 1 u.d.p. ma charakter przykładowego wyliczenia rodzajów dróg o charakterze wewnętrznym. Oznacza to, iż o uznaniu danej drogi za drogę wewnętrzną czy publiczną, głównie decyduje zaliczenie danej drogi do jednej z kategorii dróg publicznych. Kategoria innych miejsc publicznych, o której stanowi art. 30 ust. 1 pkt. 3 Prawa budowlanego⁴ (dalej: p.b.) w kontekście

³ Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 118 ze zm.).

² Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, z późn. zm.).

realizacji ogrodzeń od strony dróg nie była jednoznaczna w orzecznictwie sądowo-administracyjnym. Występował bowiem pogląd, iż przez pojęcie „innych miejsc publicznych”, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt. 3 p.b. nie należy rozumieć dróg, niebędących drogami publicznymi w rozumieniu u.d.p (Por. Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 marca 2006 r., II OSK 675/05, ONSAiWSA 2006, nr 4, poz. 122, Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 6 listopada 2008 r., II SA/Łd 538/08).

Własność gminy a podatek od nieruchomości

Obowiązek zapłaty podatku od nieruchomości przez gminy od nieruchomości stanowiących jej własność - nieprzekazanych w posiadanie innym podmiotom i niepodlegających ustawowemu wyłączeniu lub zwolnieniu z opodatkowania na podstawie uchwał właściwych rad gmin - wynika z art. 3 ust. 1 u.p.o.l. Zgodnie z jego treścią obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości ciąży na właścicielu (posiadacz samodzielnym) nieruchomości lub obiektów budowlanych oraz użytkownikowi wieczystym gruntów, niezależnie od tego, w czym posiadaniu się to mienie znajduje. Powyższa zasada ulega pewnej modyfikacji w odniesieniu do nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części stanowiących własność Skarbu Państwa lub j.s.t. Modyfikacja ta polega na tym, iż jeśli mienie to znajduje się w posiadaniu innych podmiotów (np. na podstawie umowy zawartej z właścicielem lub z innego tytułu prawnego, jak i wówczas gdy jest to posiadanie bezumowne), to podatnikami podatku od nieruchomości są posiadacze. W przypadku nieruchomości będących własnością j.s.t. podatnikiem staje się ich aktualny posiadacz, natomiast jeśli znajdują się one we władaniu właściciela, podatnikiem jest właściciel.

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych nie przewiduje wyłączenia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości dla gmin. Wynika to z faktu, iż w prawie podatkowym nie została wyrażona wprost

zasada, by nie dopuszczać do tożsamości podmiotów zobowiązania podatkowego, tj. podatnika oraz organu podatkowego (wyroki NSA z dnia 15 listopada 2012 r. sygn. akt. II FSK 1756/12 i 1755/12). W związku z tym możliwa jest sytuacja, aby gminny organ podatkowy występujący jako podmiot prawa publicznego pobierał podatek od gminy jako podmiotu cywilnoprawnego (właściciela nieruchomości). Gmina jest osobą prawną, której przysługuje własność i inne prawa rzeczowe zgodnie z art. 165 ust. 1 Konstytucji RP, art. 2 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Oznacza to, iż gmina jest jednym z podatników, wymienionych w art. 3 ust. 1 u.p.o.l. Przyjąć zatem należy, iż zapis art. 3 ust. 1 u.p.o.l. nie wyłącza gminy z opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a jedynie określa, kiedy obowiązek podatkowy może spoczywać na posiadaczu (w tym zależnym), władającym jej nieruchomościami. Gdyby gminie przysługiwało zwolnienie podmiotowe w stosunku do wszystkich jej nieruchomości, niepotrzebna byłaby regulacja zawarta w art. 2 ust. 2 pkt. 3 u.p.o.l., zgodnie z którym zwolnione od opodatkowania są nieruchomości bądź ich części zajęte na potrzeby organów jednostek samorządu terytorialnego, w tym urzędów gmin, starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich (NSA w wyrokach o sygn. akt. II FSK 1756/12 i 1755/12 nie podzielił stanowiska wyrażonego przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 4 kwietnia 2012 r. sygn. akt I SA/GL 1019 i z dnia 3 kwietnia 2012 r. sygn. akt I SA/GL 1026/11, zakładającego brak po stronie gminy obowiązku podatkowego od mienia komunalnego).

Artykuł 2 ust. 3 pkt. 4 u.p.o.l. w obowiązującym brzmieniu został wprowadzony z dniem 1 stycznia 2007 r. w związku z nowelizacją art. 2 ust. 3 pkt. 4 u.p.o.l. ustawą o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw⁵. Nowelizacja przepisu miała na celu rozstrzygnięcie sporów, które wynikały z jego interpretacji, i istotnie zmieniła zakres wyłączenia poprzez odniesienie go

⁵ Ustawa z dnia 7 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 249, poz. 1828).

wyłącznie do dróg publicznych. Obecnie w orzecznictwie sądów administracyjnych nie ma wątpliwości co do tego, że wyłączeniu z opodatkowania nie podlegają drogi wewnętrzne. W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy (Wyrok WSA w Bydgoszczy z 23 września 2009 r., sygn. akt. I SA/Bd 477/09) zawarto stwierdzenie, iż definiując pojęcie drogi publicznej zawarte w u.p.o.l., należy się odwołać do regulacji dotyczącej dróg publicznych w u.d.p. Zgodnie z art. 1 u.d.p. drogami publicznymi są drogi zaliczone na podstawie tej ustawy do jednej z kategorii dróg, z której może korzystać każdy, zgodnie z jej przeznaczeniem, z ograniczeniami i wyjątkami określonymi w tej ustawie lub innych przepisach szczególnych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 u.d.p. drogi z uwagi na ich funkcje dzielą się przy tym na drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (Wyrok NSA z 17 marca 2010 r., sygn. akt. II FSK 1785/08) podkreślono, że od dnia 1 stycznia 2007 r. nie są opodatkowane podatkiem od nieruchomości typowe budowle zlokalizowane w pasie drogowym, takie jak: droga jako budowla wraz z obiektami inżynierskimi oraz urządzeniami i instalacjami (mosty, tunele, przepusty), chodniki, ścieżki rowerowe, zatoki autobusowe i postojowe. Z wyłączenia z opodatkowania nie korzystają natomiast różnego rodzaju inne budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (innej niż eksploatacja autostrad płatnych), bez względu na to, czyją stanowią własność. Nie są objęte wyłączeniem z opodatkowania także budynki w rozumieniu u.p.o.l. zlokalizowane w pasie drogowym, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (w tym również eksploatacją autostrad płatnych). Sąd uznał jednocześnie, że sam fakt istnienia na nieruchomości np. stacji benzynowej nie wyklucza jej automatycznie z obszaru pasa drogowego.

Grunt w pasie drogi publicznej

Odnosnie do ustalania, czy grunt znaj-

duje się w pasie drogi publicznej, nadal sporne jest, czy decydujące znaczenie ma wpis w ewidencji gruntów i budynków, czy też faktyczne istnienie drogi. W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku wskazano, że po nowelizacji art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l. dokonanej z dniem 1 stycznia 2007 r. (wyrok WSA w Białymstoku z 22 grudnia 2010 r., sygn. akt. I SA/Bk 562/10). koniecznym wydaje się korzystanie (w sytuacjach niejasnych z podatkowego punktu widzenia) z danych zawartych w ewidencji gruntów w sytuacji kwalifikacji gruntu jako wyłączonego z opodatkowania (Wyrok WSA w Bydgoszczy z 23 września 2010 r., sygn. akt. I SA/Bd 477/09)⁶. Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego (wyrok NSA z 14 kwietnia 2010 r., sygn. akt. II FSK 1986/08) dojazd do gruntów rolnych (droga polna) nie stanowi w świetle obowiązujących przepisów budowli (Por. wyrok NSA z 15 kwietnia 2005 r., sygn. akt. OSK 1400/04). W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie (wyrok WSA w Olsztynie z 8 stycznia 2009 r., sygn. akt. I SA/OI 463/08) wskazano również na specyficzną możliwość kwalifikacji drogi jako publicznej, wynikającą z treści art. 2 ust. 2 u.d.p., który przewiduje, że ulice położone w ciągu dróg publicznych otrzymują status drogi publicznej, nie będąc drogą publiczną, na skutek podjęcia stosownej uchwały przez radę gminy. W takim przypadku o podleganiu określonej kategorii dróg publicznych decyduje okoliczność faktyczna, jaką jest położenie tzw. w ciągu dróg publicznych. Poza tym należy stwierdzić, iż konstrukcja przewidziana w art. 2 ust. 2 u.d.p. nie nawiązuje do kwestii własności gruntów, co oznacza, że do kategorii dróg publicznych może należeć także droga będąca własnością innych podmiotów niż np. gmina.

Zwolnienie z opodatkowania dróg wewnętrznych uchwałą rady gminy

⁶ Odmienne stanowisko zaprezentowano w wyroku WSA w Opolu z 14 stycznia 2010 r., sygn. akt. I SA/OI 661/09 oraz w wyroku WSA w Szczecinie z 13 stycznia 2010 r., sygn. akt. I SA/Sz 814/09, stwierdzając, że niezbędne do zastosowania wyłączenia jest istnienie drogi jako budowli.

Istota problemu dotyczy odpowiedzi na pytanie, czy rada gminy może wprowadzić zwolnienie z opodatkowania podatkiem od nieruchomości w odniesieniu do budynków lub ich części i gruntów stanowiących własność gminy, o ile nie są we władaniu osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 3 i 4 u.p.o.l. Czy zwolnieniem takim można objąć budynki, części budynków i grunty stanowiące własność gminy, które jednocześnie nie zostały oddane we władanie innemu niż gmina podmiotowi?

Każde zwolnienie o którym mowa powyżej jest niewątpliwie zwolnieniem podmiotowo-przedmiotowym, bowiem dotyczy wyłączenia pewnej kategorii podmiotów znajdujących się w określonej sytuacji faktycznej lub prawnej (Koperkiewicz-Mordel, 2005, s. 71; Nykiel, 2002, s. 17). W odniesieniu do podatku od nieruchomości ustawodawca upoważnił radę gminy m.in. do wprowadzenia w drodze uchwały innych zwolnień przedmiotowych niż wymienione w art. 7 ust. 1 i art. 10 u.p.o.l. oraz w art. 10 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 kwietnia 2011r., sygn. akt. II FSK 1945/09 oraz z dnia 17 lutego 2011r., sygn. akt. II FSK 1753/09). Ograniczenie prawa do stanowienia wyłącznie przedmiotowych zwolnień w drodze uchwały rady gminy wynika z art. 217 Konstytucji RP. Zgodnie z tym artykułem nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy. Konstytucja wprowadza zatem zasadę wyłączności ustawy dla określenia elementów konstrukcyjnych podatku, ale także dla określenia reguł zwolnień podatkowych, przyznając państwu w tym zakresie pełną suwerenność. Wyłączenie pewnej kategorii podmiotów z zakresu podmiotowego

danego podatku może w związku z tym nastąpić wyłącznie w drodze ustawy.

Ograniczenie to dotyczyć będzie także zwolnień podmiotowo-przedmiotowych, skoro na ich podstawie dokonuje się wyłączenia z zakresu opodatkowania określonej kategorii podmiotów, znajdujących się w określonej sytuacji (wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 kwietnia 2011r., sygn. akt. II FSK 1945/09 oraz z dnia 17 lutego 2011r., sygn. akt. II FSK 1753/09). Gmina jako osoba prawna jest niewątpliwie jednym z podatników, wymienionych w art. 3 ust. 1 u.p.o.l. Artykuł ten w żaden sposób nie wyłącza gminy z opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Ponadto uprawnienia do stanowienia prawa podatkowego przysługują radzie gminy tylko w zakresie wskazanym w ustawie. Naruszeniem prawa będzie w związku z tym każdy przepis prawa miejscowego, który wkracza w materię zastrzeżoną do regulacji w drodze ustawy, nawet gdy jest to tylko powtórzenie przepisu ustawy. W aktach prawa miejscowego zakazane jest zresztą powtarzanie przepisów ustaw. Powtórzenie w uchwale rady gminy przepisu ustawy powoduje bowiem przeniesienie materii ustawowej do aktu prawnego niższego rzędu i narusza istotę tego aktu (red. Warylewski, 2003, s. 409. Zatem każde powtórzenie i modyfikowanie przepisu ustawy w akcie prawa miejscowego jest ewidentnym naruszeniem prawa i będzie skutkowało nieważnością uchwały (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 marca 2003r., sygn. akt. II SA/Wr 2572/02, LEX 166989).

Ewidencja gruntów i budynków, a zwolnienie z opodatkowania dróg wewnętrznych

Ewidencja gruntów i budynków stanowi rejestr publiczny, to jednak w odniesieniu do pasów drogowych wraz z drogami oraz obiektami budowlanymi związanymi z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu nie może mieć charakteru jedyne go dowodu. Jeżeli w ewidencji geodezyjnej nieruchomości zawarte zostały zatem dane co do klasyfikacji grun-

tów, zgodne z przepisami regulującymi prowadzenie takiej ewidencji, lecz nieprzewidującymi możliwości objęcia dróg wewnętrznych symbolem „dr”, o zastosowaniu art. 2 ust. 3 pkt. 4 u.p.o.l. decydować będzie stan faktyczny nieruchomości, do którego ustalenia zobligowany jest organ podatkowy (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2014 r., sygn. akt II FSK 3857/13).

Dla wykazania, że konkretny grunt jest pasem drogowym, konieczne było odwołanie się do danych ewidencji gruntów i budynków⁷. Dane zawarte w ewidencji mają walor dokumentu urzędowego, o którym mowa w ustawie Ordynacja podatkowa (dalej: o.p.)⁸. Podważenie tych danych bądź też ich zmiana może nastąpić w postępowaniu prowadzonym przed właściwymi w tej sprawie organami administracji, natomiast w postępowaniu podatkowym przeprowadzenie tego rodzaju postępowania nie jest możliwe. Ewidencja gruntów i budynków stanowi bowiem urzędowe źródło informacji faktycznych wykorzystywanych w postępowaniach administracyjnych.

Zasada związania danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków uregulowana w art. 21 ust. 1 ustawy prawo geodezyjne i kartograficzne (dalej: p.g.k.), nie miała decydującego znaczenia dla wyłączenia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości, na podstawie art. 2 ust. 3 pkt. 4 u.p.o.l., w stanie prawnym obowiązującym od dnia 9 grudnia 2003 r. do dnia 31 grudnia 2006 r., budowli dróg oraz obiektów budowlanych związanych z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, o którym mowa w wymienionym przepisie, w przypadku braku w tej ewidencji odpowiedniego oznaczenia symbolem „dr”. Zgodnie z definicją drogi, zawartą w art. 4 pkt 2 u.d.p., droga ma być budowlą przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego. Z użytego zwrotu „przeznaczoną do prowadzenia ruchu drogowego” można zatem wyprowadzić wniosek, że droga

w rozumieniu wskazanej ustawy będzie budowlą przeznaczoną do poruszania się uczestników ruchu drogowego - pieszych, kierujących, pasażerów pojazdów. Zatem „droga” musi co do zasady służyć większej ilości osób, niekonieczne będących właścicielami gruntu, na którym droga jest posadowiona i osób z nim związanych. Na takie przeznaczenie drogi, także wewnętrznej, wskazuje też art. 8 ust. 1 u.d.p. Wymienia on bowiem wśród desygnatów nazwy droga wewnętrzna m.in. drogi w osiedlach mieszkaniowych czy dojazdowe do obiektów użyteczności publicznej, które niewątpliwie dostępne są również dla osób innych niż właściciel gruntu. Aspekt funkcjonalny, tzn. powiązania pojęcia „drogi” („pasa drogowego” i „obiektów budowlanych”) z prowadzeniem (zabezpieczeniem i obsługą) ruchu drogowego, eksponowany jest też w treści art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l. Tym samym stwierdzić należy, że dana budowla może być uznana za drogę wewnętrzną jedynie wówczas, gdy przeznaczona ona jest do ruchu drogowego (rozumianego jako możliwość korzystania z drogi przez nieoznaczoną ilość osób, każdego użytkownika dróg), a nie służy tylko przedsiębiorcy do wewnętrznej komunikacji w obrębie danej nieruchomości (na terenie jego zakładu). Skoro w art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l. pojęcie „drogi” oraz „obiektów budowlanych” powiązane zostało z elementem funkcjonalnym, tj. ruchem drogowym i obsługą (zabezpieczeniem) tego ruchu, regulacja ta zatem swoim zakresem nie obejmuje obiektów o innych funkcjach, w tym takich kategorii, jak parkingi oraz inne obiekty, które nie są bezpośrednio związane z ruchem drogowym i nie służą bezpośrednio obsłudze (zabezpieczeniu) tego ruchu, a np. zapewnieniu miejsc postojowych przed centrami handlowymi, stacjami paliw itp.

Zatem: skutek nowelizacji art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l., ustawodawca z dniem 9 grudnia 2003 r. rozszerzył w rzeczywistości zakres przedmiotowy wyłączenia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości, który przed tą datą ograniczał się jedynie do kategorii dróg publicznych

⁷ Taki wymóg ustawodawca wprowadził w art. 21 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 z późn. zm.; dalej: p.g.k.).

⁸ Art. 194 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.; dalej: o.p.).

(oraz związanych z nimi pasów drogowych i gruntów); użyty w tym przepisie ogólny zwrot: „pasy drogowe, drogi oraz obiekty budowlane związane z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu” nie pozwala na odniesienie tak sformułowanego pojęcia „droga” i „pas drogowy” wyłącznie do kategorii dróg publicznych w rozumieniu ustawy o drogach publicznych oraz pasów drogowych i obiektów związanych z drogami publicznymi;

brak podstaw do uznania, że pojęciem „droga” w rozumieniu art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l. (w brzmieniu obowiązującym od 9 grudnia 2003 r. do 31 grudnia 2006 r.) nie były objęte również „drogi wewnętrzne”, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o drogach publicznych;

zarówno „droga” (jako budowla) oraz „pas drogowy” stanowią odrębny przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości, to okoliczność, że „drogi wewnętrzne oraz związane z nimi pasy drogowe, nie mogły w świetle przepisów regulujących prowadzenie ewidencji gruntów zostać w niej ujęte symbolem „dr”, nie uprawnia zarazem do przyjęcia, że nie były one objęte zakresem wyłączenia od podatku od nieruchomości, stosownie do art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l.

Wobec tego, że wykładnia językowa art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l. oraz systemowa zewnętrzna tej regulacji prowadzą do identycznych rezultatów interpretacyjnych, zatem dane zawarte w ewidencji gruntów nie mogą w tym przypadku rozstrzygać o istnieniu bądź nieistnieniu obowiązku podatkowego. Przeciwny pogląd musiałby prowadzić do zanegowania sensu dokonanej z dniem 9 grudnia 2003 r. nowelizacji art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l., a w rezultacie zaaprobowania rozwiązania, w którym to ewidencja gruntów i budynków stanowiłaby jedyną podstawę wymiaru podatków nawet wówczas, gdy wymieniony w ustawie podatkowej obiekt w ewidencji tej nie mógł zostać oznaczony symbolem „dr”. Z art. 217 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) wynika jednoznacznie, że to aktem rangi ustawo-

wej winny być objęte wszystkie elementy konstrukcyjne podatku, w tym przedmiot opodatkowania. Wskazane unormowanie ustawy zasadniczej należy postrzegać w ten sposób, że powstanie obowiązku podatkowego, w sytuacji zaistnienia określonego zdarzenia faktycznego, musi wynikać z konkretnego pozytywnego przepisu ustawy podatkowej. Ta sama reguła dotyczy również ulg podatkowych oraz wyłączeń z opodatkowania, w tym np. określonych kategorii przedmiotowych, które co do zasady podatkiem są objęte. Z tych też względów uznać należy, że moc wiążącą ewidencji gruntów i budynków, wynikającą z użytego w art. 21 ust. 1 p.g.k. zwrotu: *„Podstawę (...) wymiaru podatków (...) stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków”*, można odnieść jedynie do tych elementów przedmiotowych, które zostały wskazane w ustawie podatkowej (jako podlegające opodatkowaniu bądź nie), a jednocześnie mogą zostać ujawnione w ewidencji gruntów i budynków, z uwzględnieniem oznaczenia stosownym symbolem, zgodnie z regulacjami prawnymi normującymi jej prowadzenie. Zwrócić również należy uwagę, że ewidencja gruntów nie może również przesądzać o własności nieruchomości (prawie użytkowania wieczystego), co przekłada się na ustalenie podmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości. W tym zakresie, zgodnie z rękojmiami wiary publicznej ksiąg wieczystych, należy w pierwszej kolejności uwzględnić wpisy ujawnione w dziale drugim księgi wieczystej (dotyczące własności i użytkowania wieczystego). Rękojmia ta jest natomiast wyłączona w odniesieniu do danych zawartych w dziale pierwszym księgi.

Opodatkowanie dróg wewnętrznych, a skutki finansowe dla gmin

Do zarządcy bądź właściciela terenu, na którym zlokalizowana jest droga wewnętrzna, należy finansowanie budowy, przebudowy, remontów bieżących, utrzymania oraz oznakowania dróg wewnętrznych. Elementem tego finansowania jest również płacenie gminie podatku od nie-

ruchomości, na której zlokalizowana jest droga wewnętrzna. Wpływy z podatku od nieruchomości stanowią dochód własny gminy zgodnie z art. 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (dalej: u.d.j.s.t.)⁹. Rada gminy, ustalając stawki podatku od nieruchomości, może różnicować ich wysokość dla poszczególnych rodzajów przedmiotów opodatkowania. Może zatem ustalić niższą niż przewidziana w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych stawkę podatku od nieruchomości dla gruntów wykorzystywanych jako drogi wewnętrzne. Pojawia się zatem pytanie, czy w przypadku obniżenia stawki podatku bądź udzielenia ulgi w podatku od nieruchomości od dróg wewnętrznych, skutek finansowy takiej decyzji jest wykazywany przez gminę w sprawozdaniu Rb-PDB - jako skutek decyzji gminy o udzieleniu ulgi lub obniżeniu stawki, a nie jako wykonany dochód z danego tytułu. Czy zatem (1) zastosowanie ulg przez radę gminy ma taki sam wpływ na wielkość wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca, jak dochody wykonane, oraz (2) jak wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w kraju (wskaźnik Gg) i w danej gminie (wskaźnik G), wpływa na to czy gmina otrzyma w ramach subwencji ogólnej kwotę wyrównawczą, czy też nie. Pojawia się także kwestia dotycząca wpływu wysokości dochodów podatkowych wykazanych w sprawozdaniu Rb-PDB w przeliczeniu na jednego mieszkańca na pozyskiwanie pomocy w ramach programów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej. Można się także zastanowić, czy wprowadzenie zwolnienia ustawowego spowodowałoby nieujmowanie jego skutków w sprawozdaniu Rb-PDB i nie czy nie byłoby wliczane do potencjału dochodowego gminy. Można założyć, iż takie rozwiązanie (zwolnienie ustawowe) nie spowodowałoby wzrostu wskaźnika G, a w konwencji - w przypadku gmin, których wskaźnik G jest niższy od 92% wskaźnika Gg - spadku kwoty podstawowej części wyrównawczej sub-

wencji ogólnej, jak też nie wpływałoby to na obniżenie punktacji przy ubieganiu się gminy o środki pomocowe.

Niewątpliwie nieracjonalna z formalnego punktu widzenia jest sytuacja, gdy gmina płaci podatek samej sobie. Drogi wewnętrzne mogą być zatem zwolnione uchwałą rady gminy, podjętą na podstawie art. 7 ust. 3 u.p.o.l. Zmiana taka nie wpłynie jednak na efektywne, ekonomiczne obciążenie gminy podatkiem, które w obecnej sytuacji też nie występuje, gdyż zapłacony przez gminę podatek wraca do jej kasy. Analizując przepisy u.d.j.s.t. należy stwierdzić, iż skutki finansowe wynikające z uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego wprowadzających zwolnienia podatkowe, podjętych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, nie wpływają na wysokość przyznawanej gminie części wyrównawczej subwencji ogólnej. Wysokość kwoty podstawowej części wyrównawczej subwencji ogólnej uzależniona jest od wielkości dochodów podatkowych, możliwych do uzyskania przez gminę w roku poprzedzającym rok bazowy, oraz liczby mieszkańców faktycznie zamieszkających w gminie według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok bazowy, ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny. Niezależnie od tego, czy gmina zastosuje zwolnienia podatkowe, czy nie, do ustalenia części wyrównawczej subwencji ogólnej przyjmuje się dochody, które jednostka samorządu terytorialnego może uzyskać, stosując do ich obliczenia górne granice stawek podatków obowiązujące w danym roku. To, czy gmina otrzyma w ramach subwencji ogólnej kwotę wyrównawczą, uzależnione jest jedynie od tego, jak ukształtuje się wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w kraju (wskaźnik Gg) i w tej gminie (wskaźnik G).

Możliwością rozwiązania kwestii opodatkowania gminnych dróg wewnętrznych w kontekście wpływu na wysokość subwencji jest zmiana kategorii dróg wewnętrznych na drogi gminne. Zgodnie z art. 7 ustawy o drogach publicznych,

⁹ Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późn. zm.).

zaliczenie do kategorii dróg gminnych, jak również ustalenie przebiegu istniejących dróg gminnych następuje w drodze uchwały rady gminy po zasięgnięciu opinii właściwego zarządu powiatu. Jeśli droga może być uznana za drogę publiczną, zgodnie z warunkami określonymi w art. 1 ustawy o drogach publicznych, decyzją gminy może uzyskać status drogi publicznej, a tym samym korzystać z wyłączenia z podatku od nieruchomości na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 u.p.o.l. Ten sam skutek miałyby zmiana przepisów ustawy o drogach publicznych w zakresie kwalifikacji określonych kategorii dróg i zaliczenia dróg wewnętrznych do kategorii dróg publicznych (gminnych).

Bibliografia

- Koperkiewicz-Mordel K., Stanowienie przez rady gminy zwolnień i ulg podatkowych w podatkach i opłatach lokalnych, „Finanse Komunalne”, nr 1-2/2005.**
- Nykiel W., Ulgi i zwolnienia w konstrukcji prawnej podatku, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2002.**
- Ustawa z dnia 2 października 2010 o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. z 2003 r. nr 188, poz. 1840, z późn. zm.).**
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613, z późn. zm.).**
- Ustawa z dnia 7 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 249, poz. 1828).**
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.).**
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 118 ze zm.).**
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 z późn. zm.).**
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).**
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późn. zm.).**
- Wyrok WSA w Olsztynie z 20 marca 2013 r., I SA/OI 41/13.**
- Wyrok WSA w Łodzi z 4 października 2012 r., I SA/Łd 1542/11**
- Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2008r. sygn. akt: I SA/Po 33/08.**
- Wyrok NSA z 8 listopada 2011 r. II FSK 58/11.**
- Wyrok NSA z dnia 19 stycznia 2007 r. sygn. Akt II FSK 75/06.**
- Wyrok NSA z dnia 6 kwietnia 2007 r., sygn akt II FSK 492/06.**
- Wyrok NSA z dnia 28 marca 2006 r., II OSK 675/05, ONSAiWSA 2006, nr 4, poz. 122.**
- Wyrok WSA w Łodzi z dnia 6 listopada 2008 r., II SA/Łd 538/08).**
- Wyrok NSA z dnia 15 listopada 2012 r. sygn akt. II FSK 1756/12 i 1755/12.**
- Wyrok w Gliwicach w wyroku z dnia 4 kwietnia 2012 r. sygn. akt I SA/GL 1019 i z dnia 3 kwietnia 2012 r. sygn. akt I SA/GL 1026/11.**
- Wyrok WSA w Bydgoszczy z 23 września 2009 r., sygn. akt. I SA/Bd 477/09.**
- Wyrok NSA z 17 marca 2010 r., sygn. akt. II FSK 1785/08.**
- Wyrok WSA w Białymstoku z 22 grudnia 2010 r., sygn. akt. I SA/Bk 562/10.**
- Wyrok WSA w Bydgoszczy z 23 września 2010 r., sygn. akt. I SA/Bd 477/09.**
- Wyrok WSA w Opolu z 14 stycznia 2010 r., sygn. akt. I SA/OI 661/09.**
- Wyrok WSA w Szczecinie z 13 stycznia 2010 r., sygn. akt. I SA/Sz 814/09.**
- Wyrok NSA z 14 kwietnia 2010 r., sygn. akt. II FSK 1986/08.**

Wyrok NSA z 15 kwietnia 2005 r., sygn. akt. OSK 1400/04.

Wyrok WSA w Olsztynie z 8 stycznia 2009 r., sygn. akt. I SA/OI 463/08.

Wyrok NSA z dnia 5 kwietnia 2011r., sygn. akt. II FSK 1945/09 oraz z dnia 17 lutego 2011r., sygn. akt. II FSK 1753/09.

Wyrok NSA z dnia 25 marca 2003r., sygn. akt. II SA/Wr 2572/02, LEX 166989.

Wyrok NSA w Warszawie z dnia 4 kwietnia 2014 r., sygn. akt II FSK 3857/13.

Wołowicz T., Proces zamknięcia i rekultywacji składowiska odpadów przez spółkę komunalną a podatek od nieruchomości. „Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych” 2014. Nr 6.

Wołowicz T. Reško D., Opodatkowanie komunalnych wysypisk śmieci i infrastruktury obiektów sportowych. „Finanse Komunalne” 2012, Nr 3.

Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia, praca zbiorowa pod red. J. Warylewskiego, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2003.

REFERATY

prof. nadzw. dr hab. Tomasz Wołowicz

Zastępca Burmistrza Krynicy-Zdroju. Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

dr Dariusz Reško

Burmistrz Krynicy-Zdroju. Wyższa Szkoła Biznesu - National-Louis University
w Nowym Sączu

Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości paneli fotowoltaicznych

Streszczenie

W świetle art. 3 ust 3 Prawa Budowlanego panele (ogniwa) fotowoltaiczne, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej, stanowią urządzenia techniczne nie mogące być przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a opodatkowaniu tym podatkiem podlegać będą wyłącznie jako budowla ich fundamenty (trwałe mocowanie) jako odrębna część przedmiotów składająca się na całość użytkową.

Słowa kluczowe: panel fotowoltaiczny, turbina wiatrowa, podatek od nieruchomości, budowla, urządzenie techniczne

Summary

In the case of article 3 panels of Construction Law (cell) photovoltaic, which

under the influence of light radiation act as generators of electricity, are technical devices that can not be subjects to the property tax, and this tax will be only as a building of their foundations (permanent mount) as separate part of the items comprising the whole utility.

Keywords: photovoltaic panel, wind turbine, property tax, building construction, technical device

Problem interpretacyjny

Zasadniczy problem interpretacyjny sprowadza się do odpowiedzi na dwa pytania:

Po pierwsze: czy panele (ogniwa) fotowoltaiczne są budowlami w rozumieniu przepisów art.1a ust.1 pkt. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613

ze zm., dalej u.p.o.l.), a tym samym podlegają opodatkowaniem stawką podatku od wartości budowl.

Po drugie: czy panele (ogniwa) fotowoltaiczne są urządzeniami technicznymi posiadającymi części budowlane (system mocowania w postaci kotw, palowania czy płyt betonowych) i poprzez to nie będą podlegać temu podatkowi; czy wówczas przedmiotem opodatkowania będzie jedynie część budowlana obiektu, tj. same kotwy, palowanie czy też inny system mocowania przedmiotowych urządzeń technicznych.

Panel fotowoltaiczny jako przedmiot opodatkowania

Jednym z głównych problemów powstających na etapie stosowania przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych stanowi prawnopodatkowa klasyfikacja określonej rzeczy jako potencjalnego przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości, co w szczególności dotyczy budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej o złożonej strukturze, tj. składających się z części zarówno o charakterze budowlanym, jak i niebudowlanym (np. wyciągi narciarskie, stacje LNG, turbiny wiatrowe czy elektrownie wiatrowe). W art. 2 ust. 1 u.p.o.l. uregulowany został zakres przedmiotowy podatku od nieruchomości, któremu podlegają nieruchomości i obiekty budowlane: grunty, budynki lub ich części oraz budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ustawodawca, określając przedmiot podatku od nieruchomości, wskazuje na konkretny katalog przedmiotów objętych opodatkowaniem, w tym na budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, przy czym na potrzeby opodatkowania podatkiem od nieruchomości, ustawodawca wprowadził w art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. legalną definicję budowli.

Definicja budowli

Zgodnie z tą definicją za budowlę należy rozumieć obiekt budowlany w rozumieniu

przepisów Prawa Budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów Prawa Budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Obowiązująca na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych definicja budowli ma charakter przesądzający w sprawach dotyczących podatku od nieruchomości i chociaż zbudowana została w oparciu o odesłanie również do terminów użytych w ustawie Prawo Budowlane (dalej: u.p.b), to jednakże odesłanie to odnosi się tylko do dwóch pojęć, a mianowicie: obiektu budowlanego niebędącego budynkiem lub obiektem małej architektury oraz urządzenia budowlanego. Jak podkreśla się wielokrotnie w piśmiennictwie¹ z uwagi na przyjętą w ramach art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. konstrukcję definicji budowli, obowiązującą na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zasadnicze znaczenie przy jej definiowaniu ma definicja „obektu budowlanego” i „urządzenia budowlanego” w rozumieniu prawa budowlanego. Zgodnie z art. 3 pkt. 3 u.p.b. przez budowlę należy rozumieć każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: lotniska, drogi, linie kolejowe, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolnostojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni wiatrowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem tech-

¹ L. Eteł, Podatek od nieruchomości. Komentarz. LexisNexis, Warszawa 2012 r., s. 30 i nast.

nicznym przedmioty składające się na całość użytkową. Budowlę stanowi także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów Prawa Budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Analizowany przepis zawiera jedynie przykładowe wyliczenie rodzajów budowli, wskazując, iż pewne obiekty mogą występować jako odrębne budowle (wolnostojące, instalacyjne, przemysłowe lub urządzenia techniczne, części budowlane urządzeń technicznych, fundamenty pod maszyny i urządzenia), a mogą też w konkretnych sytuacjach tworzyć jedną budowlę z uwagi na zachodzącą pomiędzy nimi spójność techniczno-użytkową². Do pojęcia budowli na gruncie Prawa Budowlanego zaliczono więc urządzenia techniczne, pod warunkiem, że stanowią one całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami albo urządzeniami budowlanymi.

Budynek czy budowla

Analiza elementów konstrukcyjnych paneli fotowoltaicznych oraz metod i form ich montażu, pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż panele (ogniwa) fotowoltaiczne nie są ani budynkiem, ani obiektem małej architektury, a wobec tego decydujące znaczenie ma okoliczność, czy stanowią one budowlę lub jej część albo ewentualnie urządzenie budowlane. W art. 3 pkt. 3 u.p.b. ustawodawca definiując pojęcie budowli, uznał, że stanowią nią wyłącznie części budowlane urządzeń technicznych takich jak kotłów, pieców przemysłowych, elektrowni jądrowych, elektrowni wiatrowych. Z tych też powodów, ugruntowana już została linia orzecznicza, że w odniesieniu do elektrowni wiatrowych, zasadne jest przyjęcie stanowiska, że stanowi ona w całości urządzenie techniczne, a budowlą są tylko jej części budowlane. W konsekwencji takiej regulacji prawnej art. 3 pkt 3 u.p.b. „cała” elektrownia wiatrowa jako określony obiekt budowlany nie może być budowlą, bo to znaczyłoby, że obiekt

ten składa się z innych obiektów budowlanych. Skoro zatem sam ustawodawca w tym przypadku jako budowlę zdefiniował tylko część budowlaną elektrowni wiatrowej, to w rezultacie przesądził, że dla celów opodatkowania podatkiem od nieruchomości, budowla nie musi stanowić całości użytkowej, a opodatkowaniu podlega tylko „sama” część budowlana takiego urządzenia technicznego.

Urządzenie techniczne

Konsekwencją określenia przez samego ustawodawcę elektrowni wiatrowej jako urządzenia technicznego jest brak podstaw do uznania jej równoległe za urządzenie budowlane, jako przedmiot opodatkowania. Tym samym nie zostały zaliczone do budowli urządzenia bezpośrednio służące wytwarzaniu energii elektrycznej (turbina, gondola i inne urządzenia znajdujące się w gondoli), a to w konsekwencji prowadzi do konkluzji, że nie podlegają one opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości, natomiast podatkowi temu podlegają tylko części budowlane elektrowni wiatrowej czyli fundamenty i maszt³. Pogląd ten dotyczy wyłącznie kwestii związanych ze sposobem opodatkowania elektrowni wiatrowych, jednakże z uwagi na specyfikę dokonanej przez ustawodawcę konstrukcji definicji budowli na gruncie art. 3 pkt 3 u.p.b., powyższe rozważania, z pewnym ich uzupełnieniem poczynionym poniżej, są w pełni adekwatne także do oceny sposobu opodatkowania podatkiem od nieruchomości paneli (ogniwa) fotowoltaicznych, będących przedmiotem sporu w ramach niniejszego postępowania. Dokonane przez ustawodawcę w ramach art. 3 pkt 3 u.p.b. wymienienie poszczególnych części budowlanych urządzeń technicznych nie stanowi zamkniętego katalogu, gdyż w tej samej regulacji przewidziano także możliwość istnienia innych, niewymienionych wprost z nazwy jak elektrownie wiatrowe, urządzeń technicznych, które również mogą mieć wydzieloną (odrębną) część budowlaną. Takie ujęcie w Prawie Budowlanym

² Zob. wyrok NSA z 2 lutego 2010 r., sygn. akt II FSK 1023/08.

³ por. między innymi wyrok NSA z dnia 15.05.2012r. sygn. akt II FSK 2132/10 publ. CBOSA- <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>- jak również dalej przywołane orzecznictwo sądów administracyjnych.

lanym budowli, która to definicja z mocy art. 1a ust 1 pkt 2 u.p.o.l. ma zastosowanie na gruncie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, powoduje, że analizując charakter paneli (ogniw) fotowoltaicznych zasadnym jest dokonanie ich porównania z innymi urządzeniami technicznymi wymienionymi wprost przez ustawodawcę w ramach regulacji art. 3 ust 9 u.p.b. W szczególności z elektrowniami wiatrowymi, z uwagi na ich tożsamy charakter z panelami fotowoltaicznymi (produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych) oraz podobną konstrukcją budowy i zbliżoną wzajemną funkcjonalność obu części, a mianowicie elementu wytwarzającego energię elektryczną i sposobu jego mocowania zapewniającego stabilność konstrukcji.

Analiza porównawcza paneli fotowoltaicznych z innymi urządzeniami technicznymi

Zarówno w elektrowniach wiatrowych jak i „elektrowniach słonecznych” opartych na ogniwach fotowoltaicznych występują odrębne, wydzielone ich części, a mianowicie element przetwarzający siły natury w energię elektryczną oraz podstawa, fundament ich mocowania zapewniającego stabilność całości. W przypadku elektrowni wiatrowych bezpośrednio wytwarzaniu energii elektrycznej służy generator (turbina), wirnik ze skrzydłami, skrzynia biegów, komputer sterujący, transformator, rozdzielnia energetyczna, instalacja alarmowa zdalnego sterowania, zaś w „elektrowniach słonecznych” panele (ogniwa) fotowoltaiczne będące elementami krzemowych płyt półprzewodnikowych, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej. W obu też rodzajach elektrowni elementy służące do bezpośredniego wytwarzania energii elektrycznej dla celów ich stabilnego montażu posiadają odrębną wydzieloną część budowlaną. W przypadku elektrowni wiatrowych są to fundamenty, maszty, wieże, słupy, natomiast w odniesieniu do elektrowni słonecznych, jak wynika z opisu stanu fak-

tycznego zawartego we wniosku: kotwy, betonowe płyty, palowanie. W jednym i drugim przypadku przeznaczenie części budowlanej jest tożsame. Stanowią one umocowane dla elementów bezpośrednio służącym wytwarzaniu energii elektrycznej, które w razie potrzeby mogą być wymontowane, jak również zastępowane innymi urządzeniami prądotwórczymi, bez uszczerbku dla całości inwestycji. Jeśli dodatkowo analizie poddamy techniczny aspekt sposobów mocowania paneli fotowoltaicznych, to wynika z tego, iż panele te mogą być również mocowane na dachach budynków (obiektów budowlanych) które zapewniają dodatkowe źródło energii elektrycznej, czy też służą wytwarzaniu energii elektrycznej celem jej wprowadzenia do sieci energetycznej. Dlatego też, ze względu na różnorodność sposobu mocowania ogniw fotowoltaicznych: dachy lub ściany budynków, płyty fundamentowe, stopy fundamentowe, kotwy czy też jakiegokolwiek inne elementy konstrukcyjne spełniające funkcje stabilizujące urządzenie, pozwalając na jego bezpieczne i użytkowe wykorzystanie, zasadnym jest uznanie, że w świetle art. 3 ust 3 Prawa Budowlanego panele (ogniwa) fotowoltaiczne, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jako generatory energii elektrycznej, stanowią urządzenia techniczne nie mogące być przedmiotem opodatkowania podatkiem od nieruchomości, a opodatkowaniu tym podatkiem stosownie do art. 1a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. w związku z art. 3 pkt 3 i pkt 9 u.p.b. oraz art. 4 ust 1 pkt 3 u.p.o.l. podlegać będą wyłącznie jako budowla ich fundamenty (trwałe mocowanie) jako odrębna część przedmiotów składająca się na całość użytkową.

Za budowlę mogą być uznane wyłącznie części budowlane urządzeń technicznych. Przy czym same elementy ogniw fotowoltaicznych służących przetwarzaniu energii słonecznej w energię elektryczną (ogniwa fotowoltaiczne są to elementy krzemowych płyt półprzewodnikowych, które pod wpływem promieniowania świetlnego działają jak generatory energii

elektrycznej) należy niewątpliwie uznać, za urządzenia techniczne. Tym samym same panele nie spełniają warunku akcesoryjności wobec obiektów budowlanych, jakim jest system mocowania tych urządzeń do gruntu, a wręcz jest zgoła odmiennie, gdyż to system mocowania tych urządzeń spełnia funkcję akcesoryjną w stosunku do paneli⁴.

Analiza orzecznictwa związana z budową elektrowni wiatrowych

Elektrownie wiatrowe są urządzeniami technicznymi o cechach i funkcjach zbliżonych do ogniwi (paneli) fotowoltaicznych. Posiadają także elementy wytwórcze (turbina elektrowni wiatrowej) i część budowlaną (fundament, wieża). Zgodnie z orzecznictwem, panele (ogniwa) fotowoltaiczne oraz elektrownie wiatrowe stanowią urządzenia elektroenergetyczne tej samej kategorii, zatem stacją transformatorowa, tak jak siłownia wiatrowa, bądź panele fotowoltaiczne, są urządzeniami elektroenergetycznymi produkującymi energię elektryczną o określonych parametrach z dostarczonej energii elektrycznej o innych parametrach⁵. Siłownie wiatrowe i panele fotowoltaiczne produkują energię z innego rodzaju energii, zatem są to urządzenia elektroenergetyczne tej samej kategorii. Zaś w kolejnych stwierdzono, że elektrownie wiatrowe nie są budowlami w rozumieniu art. 1 a ust. 1 pkt 2 u.p.o.l. w związku z art. 3 pkt 3 u.p.b. Orzeczenia te dokonują podziału tego typu inwestycji na elementy budowlane i niebudowlane, z których tylko budowlane są budowlą i przedmiotem podatku od nieruchomości⁶. Jak wskazał NSA w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 stycznia 2010 r. elektrownie wiatrowe nie tylko nie są wymienione w art. 3 pkt 3 u.p.b., lecz pozbawione są cech zbliżonych do budowli wymienionych w tym

przepisie. W związku z tym nie mogą być one uznane za budowle. Takie urządzenia, jak generator, rotor z gondolą, wirnik, skrzynia biegów, komputer sterujący, transformator, rozdzielnia energetyczna, instalacja alarmowa zdalnego sterowania, nie są częściami budowlanymi urządzeń technicznych elektrowni wiatrowych. Są one odrębnymi pod względem technicznym częściami przedmiotów składających się na całość użytkową w zakresie urządzeń wytwórczych energii elektrycznej, a nie budowli. Elektrownia wiatrowa nie jest również urządzeniem budowlanym w rozumieniu art. 3 pkt 9 u.p.b. W zakresie pojęcia budowli nie wchodzi bowiem urządzenie techniczne, które się w nim znajdują, a obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości obejmuje elementy budowlane urządzeń technicznych elektrowni wiatrowych. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają te urządzenia techniczne, które zgodnie z art. 3 pkt 9 u.p.b. są urządzeniami budowlanymi stanowiącymi integralną część budowli, a więc całość techniczno-użytkową elektrowni wiatrowej, zapewniając możliwość użytkowania obiektu budowlanego zgodnie z jego przeznaczeniem

Wnioski

Zatem budowa analizowanego urządzenia: paneli fotowoltaicznych, które są elementami krzemowych płyt półprzewodnikowych, zamocowanymi do gruntu za pomocą specjalnego systemu kotw, palowania, czy płyt betonowych, oraz funkcja jaką spełniają – zamiana energii słonecznej na elektryczną, oznaczają, iż za budowle uznać jedynie ich części budowlane i jedynie w takim zakresie podlegają one podatkowi od nieruchomości.

⁴ Por. wyroki WSA w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2013 roku (sygn.akt I SA/Sz 855/13) oraz z dnia 9 stycznia 2014 roku (sygn.akt I SA/Sz 854/13), w których uznano, iż panele (ogniwa) fotowoltaiczne są urządzeniami technicznymi (a nie budowlami czy też urządzeniami budowlanymi), które nie podlegają opodatkowaniu podatkiem nieruchomości. Podatkowi od nieruchomości podlegać będą – jak podkreślił to WSA w Szczecinie we wskazanych wyrokach – jedynie części budowlane tychże urządzeń.

⁵ Wyrok NSA z dnia 09 lutego 2011 roku, sygn. akt II OSK 238/10

⁶ Wyroki NSA z dnia 30 lipca 2009 r. (sygn. akt II FSK 202/08) i z dnia 5 stycznia 2010 r. (sygn. akt II FSK 1101/08).

Bibliografia

L. Etel, Podatek od nieruchomości. Komentarz. LexisNexis, Warszawa 2012.

Wyrok NSA z 2 lutego 2010 r., sygn. akt II FSK 1023/08.

Wyrok NSA z dnia 15.05.2012 r. (sygn. akt II FSK 2132/10).

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 18 grudnia 2013 roku (sygn.akt I SA/Sz 855/13).

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 9 stycznia 2014 roku (sygn.akt I SA/Sz 854/13).

Wyrok NSA z dnia 09 lutego 2011 roku, (sygn. akt II OSK 238/10).

Wyrok NSA z dnia 30 lipca 2009 r.(sygn. akt II FSK 202/08) i z dnia 5 stycznia 2010 r. (sygn. akt II FSK 1101/08).

